VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

Kitų Amerikos lietuvių kolonijų dėmesiui: Lietuvos klausomybės sukaktį Brooklyne šiemet minės draug trys srovės — katalikai, tautininkai ir socialistai.

LVI METAI 2 Nr. PENKTADIENIS, 1942 M. SAUSIO (JANUARY) 9 D. BROOKLYN, N. Y. KAINA 5 CENTAI

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY JAN 12 1942 ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

New York Public Library 470 Fifth Ave

DABAR

Mūsų akcija
"Tarybinė valdžia"
Tikra ironija
"Stupid, unjust..."

JUOZAS TYSLIAVA

Lenkai, norvegai, čekai, prancūzai, belgai, olandai ir kiti, kartu su demokratinių valstybių armijomis, kovoja visuose frontuose.

Dvidešimts šešių tautų ir valstybių atstovybės Washingtone pasirašė sutartį, nukreiptą prieš Europos ir Azijos agresorius.

Deja, Lietuvos vardo toje sutartyje nėra.

O kur mūsų kariuomenė? Kur mūsų kova dėl savo valstybės atstatymo? Kur mūsų akcija? Net Anglijos lietuviai jau pradeda galvoti apie savo batalijono kūrimą. Tuo tarpu mes, Amerikos lietuviai, tik galime atkartoti Adomo Mickevičiaus žodžius:

"Visur tamsu, visur tuščia,—
Kasgi bus čia, kasgi bus čia?"

* * *

Šiuo metu Amerikoje gyvena eilė žymių Lietuvos kariuomenės karininkų, kaip pulk. Grinius, pulk. Valušis, kap. Labanauskas ir k.

Ar ne laikas būtų ir mums, lietuviams, pagalvoti apie savo kariuomenės kūrimą užsienyje? Dabar, kai Amerika kare, mes turime progos pabandyti. Sukūrę diviziją, pulką ar bent batalijoną, parodę nuoširdaus noro kautis su agresoriais, gal Lietuvos piliečiai galėtų sudaryti savo valdžią užsienyje.

Todėl kreipkimės, kur reikia. Belskimės. Reikalaukime. Anot Andriaus Bulotos, "pasipurtykime, pagaliau."

* * *

Laisvė sako, kad "Žadeikis Lietuvos neatstovauja." Girdi:

"Lietuvos tiesota valdžia yra tarybinė valdžia su Paleckiu ir Gedvila priešakyje."

Taip rašo Laisvė. Bet kaip iš tikrųjų yra?

Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybė niekados nepripažino Sovietų Sąjungos smurto, įvykdyto 1940 m. birželio 15 d. Todėl teisėtu Lietuvos pasiuntiniu Washingtone ir toliau yra laikomas ministras Žadeikis. Be to, prezidentas Rooseveltas yra pareiškęs:

"Lietuvos nepriklausomybė nepanaikinta. Ją tik laikinai pastumėjo į šalį neatsakomingi diktatoriai..."

Ar Laisvė yra "tarybinės valdžios su Paleckiu ir Gedvila priešakyje" atstovybė Amerikoje?

Jeigu taip, tai ji turės registruotis Washingtone...

* * *

Dabar, kai jau ir toks Bimba džiaugiasi, kad Amerika išėjo į karą, tai mums dar labiau aišku, kodėl Amerikos komunistų partijos sekretorius Browderis sėdi kalėjime.

Tik pasiskaitykite, ką Bimba rašė:

" Earl Browder nuteistas... keturius metus kalėti už tai, kad jis sušilęs darbavosi išgelbėti Ameriką nuo karo. Kiek jis yra prakalbų pasakęs, kiek agitacijos pravaręs prieš karą. Joks vyras nėra tiek daug pasidarbavęs."

Tai, girdi, tikra "šių dienų kreivo gyvenimo ironija."

Iš tikrųjų. Browderis "sušilęs darbavosi" prieš karą. Dabar Bimba, putodamas, "darbuojasi" už karą. Tuo tarpu... Browderis sėdi "džėloje", o Bimba — Laisvėje.

Didesnės gyvenimo ironijos nereikia.

* * *

Buvo laikas, kada Amerikos industrijos feodalų pastumdėliai, eidami įvairių "formonų" pareigas, spardydavo Lietuvos žmogų, kaip šunį.

Ne vienas lietuvis, bijodamas netekti duonos kąsnio, išsižadėdavo net savo tėvų pavardės. Tik retas kuris, būdamas drąsesnis, nelenkdavo galvos atkiplėšai iš Airijos.

Na, o dabar?... Kai kuriose dirbtuvėse pradėta atleidinėti žmonės tik todėl, kad jie gimę kitur arba jų pavardės ne amerikoniškos.

Lyg, rodos, Kristupo Kolumbo arba Amerigo Vespucci, kurio vardu pavadintas Amerikos žemynas, pavardės buvo amerikoniškesnės, negu, pavyzdžiui airio, ar kito kurio nors šakotnugario iš Europos.

Nenuostabu, kad ir prezidentas Rooseveltas tai vadina "stupid" ir "unjust".

PRANEŠIMAI IŠ VISŲ KARO FRONTŲ

FILIPINUOSE

Šią savaitę japonai smarkiai puolė Gen. MacArthur naująją gynimosi liniją Filipinuose, į šiaurę nuo Manilos, tačiau buvo atmušti su dideliais nuostoliais. Paskutiniu laiku japonai vėl pradėjo koncentruot daugiau kariuomenės ir, matyt, rengiasi generaliam puolimui.

Japonų bombonešiai tiesiog begėdiškai bombardavo ir sunaikino septynis Luzon salos miestelius, kuriuose nebuvo nė vieno Amerikos kareivio. Beveik visi civiliniai žmonės išžudyti. Japonai puolė civilinius žmones, kada jie ėjo į bažnyčias, anksti sekmadienio rytą.

Manilos įlankos sąsiauryje, japonų bombonešiai keletą kartų bombardavo Corregidor tvirtovę, tačiau nieko nelaimėjo. Keliolika japonų karo lėktuvų sunaikinta priešlėktuvinių kanuolių ugnimi.

Amerikos bombonešiai Davao įlankoje nuskandino du japonų naikintojus ir gerokai sužalojo keletą kitų didesnių karo laivų.

MALAJUOSE

Malajų pusalyje visą savaitę ėjo smarkūs mūšiai tarp anglų ir japonų. Japonams kai kuriose vietose pavyko pasistūmėti pirmyn, tačiau anglų linijos laikosi. Japonai šią savaitę dviejose vietose išsodino daugiau karuomenės, apie 75 mylias į šiaurę nuo Singapore, karo laivyno bazės.

Anglų lakūnai sunaikino 44 japonų karo lėktuvus.

KINIJOJE

Gen. Čiang Kaišeko kariuomenė Kinijoje, Čangša provincijoje, taip smarkiai ir netikėtai puolė japonus, kad per keletą dienų sunaikino arba pagėmė nelaisvėn per 65,000 japonų, beveik visą japonų kariuomenę toje provincijoje.

Amerikos ir Anglijos lakūnai kariauja su kinais prieš japonus, šią savaitę ties Rangoon sunaikino per 30 japonų karo lėktuvų, daugiausiai bmbonešių.

RUSIJOJE

Rytų fronte rusai vis žygiuoja pirmyn. Pietuose baigiama nukirsti vokiečiams kelią išeiti iš Krymo pussalio, kur yra nemažai vokiečių kariuomenės. Vyazmos-Briansko bare vokiečiai traukiasi į savo žiemos liniją.

Nuo rusų puolimų pradžios vokiečiai jau pasitraukė apie 120 mylių Vokietijos linkui. Nors vokiečiai ginasi atkakliai, tačiau rusų puolimai visą laiką stiprėja. Visame rytų fronte ore dominuoja rusų karo aviacija.

NORVEGIJA

Anglų "Komandos" vėl puolė Norvegijos pakraščius netoli Hellesfjord, Atlanto pakraščiuose ir sunaikino tris vokiečių laivus, konservų dirbtuvę ir šiaip padarė vokiečiams nemažai nuostolių. Kaip žinoma, Norvegijos pakraščiais vokiečiai gabeno kareivius, ginklus ir amuniciją karui su Rusija. To susisiekimo nutraukimas žymiai apsunkintų vokiečių karą su Rusija. šiaurėje.

LAIVYNUI REIKIA RADIJO SPECIALISTŲ

WASHNGTON. — Jungtinių Amerikos Valstybių karo laivynas paskelbė, kad neatidėliojant reikia 5,000 radijo specialistų ir jaunų vyrų turinčių patyrimo mėgėjų ar profesioniškose radijo srityse. Tie radijo specialistai reikalingi tuojau.

AMERIKOS KARIUOMENĖ MALAJUOSE

LONDON. — Malajų pusalyje japonams pasiekus Perak ir Bernam upių žiotis, anglų padėtis Singapore apgynime kiek pablogėjo, tačiau naujiems Anglijos ir Amerikos kariuomenės daliniams atvykus į pagalbą, Singapore bazės apgynimas žymiai sustiprės.

Pastebėtina, kad pirmą kartą pranešimuose pažymima, kad Amerikos kariuomenė atvyko į frontą už Amerikos teritorijos ribų. Amerikos kariuomenės daliniai kurie atvyko į Malajų, buvo gabenami į Filipinus, bet japonams užėmus Manilą, jie buvo vėliau išsodinti Malajų salose, kur pagelbės ginti Singapore karo laivyno bazę, kuri laikma viena iš svarbiausių strateginių punktų Ramiajame vandenyne.

UŽDRAUSTAS ISVAŽIAVIMAS IŠ LIETUVOS

BERN, Šveicarija. — Radijo žiniomis, iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos ir kitų okupuotų kraštų vokiečiai neleidžia nieko įvažiuoti į Vokietiją. Tuose kraštuose, kaip žinoma, pradėjo siausti dėmėtosios šiltinės epidemija ir kitos užkrečiamosi ligos, kurių vokiečiai labai bijosi.

ANGLIJOJE LAUKIAMA AMERIKOS KARIUOMENĖS

LONDON. — Po Prezidento Roosevelto kalbos, pasakytos Kongrese sausio 6 d. Anglijoje kilo didelis entuziazmas, kad, pagaliau, jiems į pagalbą atvyks Amerikos kariuomenė. Anglijoje, sakoma, karo bazės Amerikos kariuomenei jau įrengtos ir dabar visa anglų spauda ir gyventojai tik ir kalba apie amerikonų atvykimą į Angliją.

VOKIEČIAI GALI PANAUDOTI SAVO CEPELINUS BOMBARDUOTI AMERIKĄ

Lengvai galėtų paimti 10 bombonešių ir juos paleisti netoli Amerikos krantų

WASHINGTON. — Washingtono sluoksniai neabejoja, kad vokiečiai galėtų Amerikos pakraščių miestus bombarduoti iš didelių cepelinų, kaip Graf Zeppelin, kurių, manoma, Vokietija vis dar turi. Toks cepelinas, pasak žinovų, galėtų iš Vokietijos paimit mažiausiai 10 didelių bombonešių ir atskridęs į Amerikos pakraščius, juos paleisti bombarduoti Amerikos miestus. Be to, pats cepelinas gali labai aukštai pakilęs atskristi viršum Amerikos miestų ir išmesti bent keletą bombų.

Žinoma, toks bombardavimas būtų daroma tik tikslu sukelti gyventojuose panikos ir teroro.

Prezidentas Rooseveltas kalbėdamas Kongresui tarp kitko pareiškė, kad priešas gali bandyti bombarduoti Amerikos miestus, ypač tuos miestus, kur yra daugybė gyventojų.

Pastebėtna, kad pereitame kare vokiečiai pastatė cepeliną LZ-70, kuris buvo įrengiamas specialiai bombarduot New Yorko miestą, tačiau Vokietija buvo nugalėta pirm negu cepelinas buvo paruoštas kelionei. Tuomet vokiečiai cepeliną sunaikino, kad jis nepakliūtų į alijantų rankas.

Iš kitos pusės toks cepelinas kad ir atskristų, turėtų mažai progų pasprukti, nes dabartiniai karo lėktuvai gali pakilti daug aukščiau negu pereitame kare, o tuo tarpu cepelinas dabar pakyla tik apie 15,000-18,000 pėdų.

JUNGTINĖS VALSTYBĖS KARIAUS VISUOSE KARO FRONTUOSE

Amerikos karo bazės bus ne tik Tolimuose Rytuose, bet Anglijoje ir visur, kur tik pasirodys priešai

WASHINGTON. — Pranašaudamas milžinišką ofensyvą prieš Ašies valstybes pasaulinaime karo fronte, Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentas Rooseveltas įspėjo Ašies valstybes, kad vienus metus nuo šiandien Amerikos karinės jėgos ir karinės pramonės produkcijos gaminiai pasirodys viso pasaulio karo frontuose, kur tik pasirodys priešas. Ta proga prezidentas įteikė Kongresui $56,000,000,000 sąmatą, kuria numatoma kas met iki 1943 metų pastatyti po 125,000 karo lėktuvų, 75,000 karo tankų ir 10,000,000 tonų prekybinių laivų.

Įspėdamas Ašies valstybes, kad Jungtinės Amerikos Valstybės yra pasiruošusios kariauti viso pasaulio frontuose, kur tik pasirodys priešas, prezidentas pareiškė, kad Amerikos sausumos kariuomenė ir karo laivynas užims savo vietas greta alijantų Britų salose... daugelyje vietų Tolimuose Rytuose... ir visuose vandenynuose.

Toliau prezidentas pareiškė: „Berlyno ir Tokio militaristai šį karą pradėjo, bet sukoncentruota, įpykinta paprastų žmonių jėga jį pabaigs."

Ta proga prezidentas pranešė, kad jis ėmėsi atatinkamų žygių pakelti Amerikos karinės pramonės produkciją iki tokio laipsnio, kad dar šiemet ji galėtų pagaminti 60,000 lėktuvų, kurių 45,000 bus grynai kariški kovos lėktuvai: bombonešiai, naikintuvai ir kiti. Ateinančiais 1943 metais Amerikas galės pagaminti 125,000 lėktuvų, kurių 100,000 bus kovos lėktuvai.

Toliau jis kalbėjo apie karo tankų gamybos nepaprastą padidėjimą, kad 1943 metais galima būtų pagaminti 75,000 tankų, kad prekybinių laivų statyba tuo metu pasieks 10,000,000 tonų.

Tęsdamas savo kalbą prezidentas priminė, kad alijantai netik pasiryžę šį karą laimėti, bet po karo išlaikyti saugumą ir taiką. Esą, karas kainuoja pinigą, bet "mes dar vos tik pradėjome už jį mokėti", pareiškė prezidentas. Prezidentas Rooseveltas įspėjo visuomenę, kad tik greitumas gali išgelbėti laisvę ir civilizaciją, tačiau kartu nurodė, jog lėtumas ir atidėliojimas niekados nebuvo amerikiečio savybė. Jis baigė savo kalbą sakydamas, kad mums reikia apsisaugoti savitarpinio pasiskirstymo, vienybė turi būti dienos obalsiu ne tik tarp Amerikos gyventojų,, bet ir tarp tų valstybių ir tautų, kurios kartu kariauja prieš vieną bendrą priešą — Ašies valstybes.

AMERIKOS LĖKTUVAI SKANDINO JAPONŲ KARO LAIVĄ

WASHINGTON. — Šią savaitę didieji Amerikos bombonešiai Ramiajame vandenyne netoli Davao salos užpuolė ir nuskandino vieną japonų karo laivą naikintoją ir susprogdino japonų kapitalinį karo laivą, kurio vardo nepaduoda. Naujos Amerik. karinės jėgos vis dažniau ir daugiau pasirodo Ramiajame vandenyne.

WAVELL VADOVAUS TOLIMUOSE RYTUOSE

BATAVIA. — Alijantų valstybės neseniai nutarė paskirti gen. Wavell visų karinių jėgų Tolimuose Rytuose vadu ir jam pagelbininkais paskyrė keletą amerikiečių generolų ir admirolų, kurie visi bendrai vadovaus operacijoms prieš Japoniją.

Dabar praneša, kad gen. Wavellio štabas bus Tolimuose Rytuose, Javoje, vartuose tarp Ramiojo ir Indijos vandenynų.

SUOMIAI NORĖTŲ SUSITAIKYTI, BET...

HELSINKI, Suomija. —Suomijos radijas praneša, kad Suomijos vyriausybė ir gyventojai norėtų karą baigti ir susitaikyti su Alijantais, bet šiuo metu Suomjoje jau visai nėra maisto, o jo gauti gali tiktai iš Vokietijos. Jeigu Alijantai rastų būdų pristatyti Suomijai maisto produktų, tai Suomija veikiausiai tuojau pasitrauktų iš karo.

NAUJI AMERIKOS PASIUNTINIAI

WASHINGTON. — Laurence A. Steinhardt, Jungtinių Amerikos Valstybių pasiuntinys Maskvoje perkeliamas pasiuntiniu į Ankarą, Turkiją, o jo vieton į Maskvą pasiuntiniu siunčiamas Generolas James H. Burns. Skyrimas generlo pasiuntiniu į Rusiją, tai vietai duoda labai dideles reikšmės.

Steinhardto paskyrimas į Turkiją, tap pat rodo, kad Amerika stengiasi sulaikyti Turkiją, taip pat rodo, kad Ašies valstybių stovyklą.

"MUNŠAINUKO" GADYNĖ"

LONDON. — Amerikoniško "munšainuko" gadynė prasidėjo Anglijoje, kur šiomis dienomis policija keliose vietose užtiko slaptus degtinės bravorus. Pirmą munšaino bravorą policija užtiko Londone ir jo savininką nubaudė apie $2,000 pabauda arba 5 mėnesių kalėjimu.

Karui prasidėjus Anglijoje gimė juodoji birža, maisto raketerizmas, nelegalus atiminėjimas slepiamų produktų ir t. p.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Papildomis žiniomis iš Švedijos, Lietuvoje užkrečiamos ligos vis daugiau plečiasi. Dabar netik neleidžiama eiti į bažnyčią Vilniuje, bet Kaune ir kitose apygardose, kurios anksčiau ligų nebuvo paliestos. Taip pat uždaryti teatrai ir lauke uždrausta bet ką pardavinėti. Net vaikams uždrausta žaisti būriais. Mirusių laidotuvėse leidžiama dalyvauti tik labai artimiems giminėms.

Iš Šveicarijos praneša, kad visoje Lietuvoje įrengtos dezinfeksijos kameros, kaip pereito karo metu. Tokios kameros įrengtos Latvijoje, Baltgudijoje ir Ukrainoje. Didžiausias dezinfekcijos centras yra Rygoje, iš kur dezinfekcijos kameros siunčiamos į tuos kraštus, kur liga pasirodo. Tos kameros pagalba naikinamos bakterijos, kurios ligas platina.

Vokiečiai Lietuvoje per radiją, pasirodo lietuviams leidžia kalbėti tik apie gamtą, mokslą, istoriją, savo kalbą, Lietuvos upes ir gamtą. Bet ką sakyti iš pasaulinio gyvenimo, net iš Lietuvos, griežtai uždrausta.

Tie patys šaltiniai, iš Šveicarijos praneša, kad užkrečiamos ligos Baltijos valstybėse ir kitur labai pakenkė vokiečių kampanijai Rusijoje ir aplamai Vokietijos pajėgumui kare. Negana to, kad labai daug žmonių tuose kraštuose apsirgo, daug mirė, bet ligos kartu atnešė dar didesnį vargą ir skurdą. Tuo pačiu metu epidemijos neleido vokiečiams visiškai išnaudoti tų okupuotų kraštų maistą ir turtą .

Ten kur ligos daugiausiai plėtėsi, vokiečių nacių komisarai neleido važiuoti savo kareiviams atiminėti maisto produktus, todėl naciai Lietuvoje, Latvijoje, Baltgudijoje, Lenkijoje ir Ukrainoje, daug mažiau gavo maisto produktų ir medžiagos, negu tikėjosi gauti.

Per Kauno radiją paskutiniu laiku transliuojamos nuobodžios paskaitos apie tokius dalykus, kurie žmonėms šiais laikais mažai rūpi, tačiau paskutiniu laiku pradėta transliuoti paskaitos apie žmogaus dorovę ir Lietuvos gyventojai raginami saugoti dorovės dėsnius. Gyventojai nuolatos raginami mylėti savo kraštą. Lietuviai taip pat raginami glaudžiai bendradarbiauti.

Vokiečiai visokiais būdais bando Lietuvoje įšakninti vokiečių kalbą. Valdininkams įvesta specialųs kursai, kur dėstoma vokiečių terminologija. Spaudoje taip pat reikalaujama įvesti vokiečių kalba ištisus puslapius ir per Kauno radiją norima įvesti daugiau vokiečių kalba programų.

Lietuvos žmonės dabar sako, kad rusai atėję norėjo Lietuvą surusinti, o dabar vokiečiai nori ją suvokietinti.

NEW HAVENO MOTERYS PASIRUOŠĖ DIRBTI AMERIKOS RAUD. KRYŽIUI

Tarpdraugijinio komiteto veikla — Gabus moksleivis — Gražios vestuvės

NEW HAVEN, Conn.— Prieš kurį laiką Amerikos Raudonajame Kryžiuje lankėsi p-lė M. Jokubaitytė ir gavo informacijas kaip tverti Amerikos Raudonojo Kryžiaus lietuvių skyrių. Netrukus įvyks organizacinis susirinkimas ir lietuvės moterys stos į darbą Amerikos Raudonajam Kryžiui. Dabar visi turi dirbti, kad Amerika kuogreičiausiai laimėtų karą ir kad Lietuva susilauktų šviesenio rytojaus.

Sausio 3 d. įvyko tarpdraugijinio komiteto narių ir visuomenės veikėjų susirinkimas, parapijos salėje. Pasitarta visuomeninio veikimo klausimais ir kas daryti šiais karo laikais, kad pagelbėti Amerikos karo pastangai.

Tarpdraugijinis komitetas čia susidarė pereitą pavasarį, kai Lietuva pakliuvo į okupantų rankas. Buvo sušaukti visų draugijų atstovai. Šaukimą priėmė visos draugijos išskiriant vienos Lietuvių Namo Bendrovės, ir savo atstovus prisiuntė. Susirinkimas įvyko gegužės 22 d. ir visi nutarė birželio 29 d. rengti protesto išvažiavimą ir ta proga išreikšti Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis padėką už okupantų nepripažinimą. Šis parengimas davė $69.95 pelno, kurinos nariai nutarė pasiųsti Lietuvos Raudonajam Kryžiui stačiai į Lietuvą. Kol kas pinigai dar guli pas komiteto pirmininką V. Norkūną.

Neseniai atostogoms parvažiavo iš Virginia valstybės P. Gudaičių sūnus Petras, kuris mokosi Virginia technologijos universitete, kur siekia inžinieriaus daktarato. Petras Gudaitis pereitą birželio mėnesį baigė Yale Universitetą ne tik su aukštais pažymėjimais, bet ir dviejų metų mokslo stipendija. Petras yra giliai išmokslintas vyras ir jis lietuviams atneš nemažai garbės ir pasididžiavimo. Todėl reikia jam palinkėti visų laimių moksle ir šiaip gyvenime.

Pereitą rudenį mūsų mieste buvo kelios gražios vestuvės, kiek prisimenu, susituokė Juozas Kašėta su Elena Ausiukaityte, Antanas Draugelis iš Ansonijos su Petrulyte. Visiems šliūbus davė kun. Gradeckas. Jaunieji ir palydovai buvo labai išsipuošę. Neveltui senyvos moterėlės stebėdamosi sakė: "Argi tai čia lietuviai?" Mat kai kam atrodo, kad lietuviai negali puoštis.

Vestuvių valgiai mūsų sesučių visuomet būva puikiai pagaminti, tačiau labai gaila, kad nyksta mūsų vestuvėse lietuviškos dainos, o pasekama puslaukinių žmonių papročių. Vestuvėse vietoj dainuoti pradeda šakutėmis ir peiliais mušti į lėkštes ir kelti tokį trukšmą, kad sunku pakęsti. Vietoj to rodos galima būtų padainuoti lietuvišką dainelę, tam tikslui skirtą. O tie ilgi bučkiai atrodo nei gražiai, nei juokingai. Vestuvių dainos žodžius ir gaidą vedusieji ilgus metus dar atsimena, o to trukšmo.... niekas.

J. D.

PHILADELPHIJOS LIETUVIAI PERKA KRAŠTO APSAUGOS BONUS

PHILADELPHIA, PA. — Gruodžio 30 d. Lietuvių Muzikalio Namo Bendrovės patalpose įvyko Philadelphijos Lietuvių Biznierių Amatninkų ir Profesionalų Sąryšio valdybos, direktorių ir baliaus komisijos specialus prieš metinis susirinkimas. Buvo plačiai diskusuota baliaus reikalai, ir šių dienų problemos.

Iš komisijos raportų paaiškėjo, kad balius bus didelis ir labai įdomus, naujoviškas. Bus pravesti net du įdomūs kontestai: Draugijų chorų dainų kontestas ir Philadelphijos lietuvių istorijoje dar pirmą kartą našliukės gražuolės rinkimo kontestas. Sekretorės p. Grigaliunienė sako, kad visos našliukės tuo labai susidomėjo ir gausiai registruojasi į kontestą. Tam tikslui Lietuvių Moterų Taryba skiria gražią karūną.

Kontesto sprendėjais ir teisėjais, bus paskirti tos rųšies specialistai: chorų, dainų, kontestui, muzikos ir dainų žinovai, o našliukių kontestui— vyrai našliai ir seni nevedę. Todel kaip kontestantai, taip ir kontestų srendėjai pasirūpinkite atsikviesti į šį balių kuodaugiausiai savųjų artimų ir draugų, kad kontestą laimėjus.

Aptarus baliaus reikalus, susirūpina ir motiniškos Amerikos šių dienų problemomis. Pasmerktas japonų banditiškas žygis prieš šią šalį, po kurios motiniška skraiste gyvena tūkstančiai ir pačių japonų. Nutarta pirkti kuodaugiausiai Amerikos apsigynimo bonų, raginti ir kitus jų pirkti. Nutarta skirti dalį baliaus pelno Amerikos Raudonajam Kryžiui. Taipgi nutarta pravesti bonų registraciją, taip kad reikalui prisėjus, būtų galima žinoti, kiek Philadelphijos lietuviai išpirko Amerikos Apsigynimo Bonų —United States Defense Savings Bonds.

Žinoma, viršminėtus nutarimus užigrti palikta visuotinam Phila. Liet. Biznierių Amatninkų ir Profesionalų Sąryšio metiniam susirinkimui, kuris įvyks sausio 4 d. vakare Liet. Muz. Namo Bendrovės salėje.

* * *

Lietuvių Muzikalio Namo Bendrovės metinis susirinkimas įvyks, sausio 28 d. vakare savame name. Susirinkimas perkeltas iš 21 d. į 28 d. sausio delto, kad sausio 21 įvyks Biznierių Amatninkų ir Profesionalų Sąryšio didelis balius. Jame bendrai dalyvaus Bendrovės valdyba ir nariai. Bet sausio 28 d. kviečiami visi bendrovės nariai pribūti į susirinkimą, nes bus svarbus susirinkimas, bus renkama valdyba 1942 metams. Po susirinkimui, girdėjau, kad bus ir bačka alaus, kurį „fundys" naujoji valdyba. Todėl visi pribūkit į šį susirinkimą paprastu laiku. Sausio 28 d. šių metų.

A. Tvaranavičius

Jaunų lietuvių choras rengia koncertą

HARTFORD, Conn. —Jaunalietuvių vaikinų ir merginų choras rengia koncertą minėti vienų metų choro sukaktuves. Koncertas įvyks sausio 25 d., sekmadienį, Lietuvių Amerikoje Piliečių Klubo svetainėje, 227 Lawrence St., Hartford, Conn., 2:30 val. po pietų. Programas įvairi ir graži, nes M. Čeponytės vedamas choras padainuos daug gražių dainelių. Grupė artistų atvažiuos iš New Britain, Conn. ir suvaidins komediją „Nesipriešink". Broliai Gaubai, Juozas ir Kazimieras geri muzikantai paskambins havajų gitaromis džiunglių šokius ir lietuviams gerai žinomas daineles. Duetu dainuos panelės Irene ir Jennie Saliokaitės, kurios jau pora kartų gražiai pasirodė A. Rėkaus radijo programoje. Be to dar bus sudarytas šiupinys iš visokių juokų, visi galėsite pamatyti Hartfordo jaunuolių gabumus. Po visos programos Prano Pakėno orkestras linksmins visus.

Gerbiami Hartfordo ir apylinkės miestelių lietuviai žinote, kad jaunuolių draugijos ar chorai niekuomet negali išsilaikyti vieni be senesnių pagalbos, nežiūrint kaip jie dirbtų. Reikia muziką gauti, mokytojai mokėti ir kiti dalykai. Mes negalmie apseiti be jūsų geros širdies ir paramos. Taigi, tikimes, kad ir šį kartą ištiesite mums pagalbos ranką ir atsilankysite į šį mūsų rengiamą koncertą - teatrą, praleisite linksmai laiką ir paremsite mus. Ateityje tikiu, kad jaunuoliai stengsis atsilyginti kaip tik galės. Dar kartą kviečiu ne vien artimesnius lietuvius, bet ir iš tolimesnių miestelių atvykti pas mus į svečius **sausio 25 d.,** mes lauksime visų.

A. Sabeika

TRUMPOS ŽINIOS IŠ KOLONIJŲ

Gruodžio 19 d. Kelly Field, Texas karo aviacijos mokslą baigė lietuvis Petras J. Kolas ir gavo U. S. kariuomenės aviacijos sparnelius. Petras yra baigęs Eastman School of Photography, New York City, N. Y. Vėliau jis lankė mokytojų kolegiją, Indiana valstybėje.

Gary, Ind. lietuviai pradėjojo rinkti aukos Amerikos Raudonajam Kryžiui.

Chicagos lietuviai šiemet ruošiasi minėti Vasario 16 d. Ta proga rengiama visų srovių milžinišką demonstraciją, kuri įvyks vasario 15 d. Ashland Blvd. Auditorium. Toje demonstracijoje bus kalbama ne tik apie Leituvos riekalus, bet pirmoje vietoje apie būdus ri priemones pagelbėti Amerikai kare prieš užpuolikus japonus, nacius ir fašistus.

Chicagoje, kai kur jau visai sustojo naujų automobilių biznis. Lietuviai, kurie ten turėjo tokius biznius, dabar pardavinėja vartotus automobilius.

Kompozitorius Vanagaitis, Margučio leidėjas, neseniai įsigijo vargonus savo salei. Vargonai yra tuo įdomūs, kad jais kada tai grojo kun. Kriaučiunas, pirmo pastatymo šv. Jurgio bažnyčios, Chicagoje.

IR WORCESTERIO LIETUVIAI DIRBA AMERIKOS RAUDONAJAM KRYŽIUI

Naujų metų sukaktuvėse miesto mayoras p. Bennett palinkėjo Lietuvai laisvės ir neprik.

WORCESTER, MASS. — Jungtinėms Amerikos Valstybėms išėjus į karą su užpuoliku, mes lietuviai gyvendami šioje laisvoje šalyje, kaip tik galime, privalome prisidėti prie krašto apsaugos ir gynimo. To reikalauja valstybė, to reikalauja piliečio pareiga. Worcesterio, Mass. draugijos, jų pirmininkai ir komitetai pradeda tą pagalbos teikimo darbą. Lietuvai Remti Draugija jau tuo reikalu turėjo susirinkimą, kuriame dalyvavo draugijų atstovai ir pirmininkai. Nutarta surengti prakalbas sausio 25 d. Lietuvių klubo salėje tikslu parinkti aukų Amerikos Raudonajam Kryžiui. Ta proga nutarta užkviesti Raudonojo Kryžiaus atstovus ir lietuvius kalbėtojus, taip pat Aušrelės chorą.

Išrinkta komisija iš sekančių asmenų: adv. K. Tamulionis, Ieva Danelienė, J. Dvareckas, J. Krasinskas, A. Janušonis. Draugijos jau pradeda aukoti Raudnąjam Kryžiui: Lietuvai Remti draugija $25.-00, Šv. Jurgio draugija $25.-00, SLA 318 kuopa $10.00. Tikimasi, kad ir kitos draugijos prisidės prie šio labdaringo darbo.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Naujų metų sutiktuvių proga Lietuvių Amerikos Piliečių Klubas surengė savo metinę vakarienę, naujų metų išvakarėse. Vakarienė visais atžvilgiais buvo pasekminga. Žmonių dalyvavo virš 500. Prie stalų iš karto susėdo daugiau 200 žmonių. Kaip tik pirmoji grupė pavalgė, tai sėdo kiti. Pradedant vakarienę atėjo miesto valdininkai: Civilinės apsaugos pirmininkas C. Vernon, aldermanas Mr. Laplon, vėliau atėjo ir pats miesto mayoras Bennett. Programos vedėjas buvo ilgametis klubo sekretorius Jonas Emkus. Pirmiausiai pakvietė kalbėti vakarienės rengimo pirmininką A. Karalių, kuris pasveikino susirinkusius ir padėkojo už atsilankymą. Kalbėjo klubo pirmininkas J. Dirvelis ir palinkėjo visiems laimingų naujų metų. Paskui kalbėjo miesto valdininkai amerikonai.

Reikia pripažinti, kad jie yra geri lietuvių prieteliai, pas lietuvius dalyvauja pramogose ir reikalui esant pagelbsti. Jie tarp kitko savo kalbose išreiškė lietuviams užuojautos dėl Lietuvos pavergimo. Miesto mayoras pareiškė, kad kaip tik bus nugalėti tie baisus Europos žudikai, diktatoriai, tai Lietuva kaip kitos valstybės, bus laisvos. Esą, Amerika kariauja ne tik už savo šalies laisvę, bet ir už visas pavergtas tautas, pasaulio laisvę ir demokratiją. Tik reikia vieningumo, o priešai bus nugalėti ir pasaulyje užviešpataus taika ir ramybė. Jų kalbos buvo palydėtos didelėmis ovacijomis.

Pasibaigus kalbų programai, prasidėjo kita dalis, tai pati vakarienė. Valgių ir gėrimų buvo užtektinai. Pavalgę žmonės skubino į viršutinę salę, kur grojo J. Dirvelio orkestras. Ši pramoga buvo gerai tvarkoma ir matyt visiems patiko. Nežiūrint kada kas atėjo, visi buvo tinkamai prižiūrėti ir aprūpinti. Už tvarką visa garbė priklauso pirmininkui A. Kramilui, jo pagelbininkui J. Emkui, gaspadinėms, kurios valgius gamino, o kiti darbininkai ir darbininkės savo pareigas atliko kuogeriausiai, gražiai ir tvarkingai.

Nors publika gražiai linksminosi, tačiau dauguma kalbėjo apie dabartinį karą. Kai kurie svečiai prisiminė, kad jų vaikai jau kariuomenėje, o kiti jau rengiasi išvažiuoti. Žmonės linksminosi, šnekučiavosi iki 3 val. ryto.

A. J.

Detroite pasižymėjo lietuvis futbolninkas Vincas Banonis, Detroito universiteto studentas. Jis buvo pereitų metų futbolo kapitonas ir 1941 m. išrinktas All-American futbolo komandos nariu.

Ką vadina abordažu?

Abordažas (pranc. abordage — susikabinimas bordais), vienas senovės vartojamų jūrų kautynių būdų, kada du ar keletas laivų susikibdavo bortais (šonais) ir baigdavo kautynes rankiniu ginklu. niu ginklu.

Abordažu dažniausiai pasinaudodavo tas priešas, kuris del kurių nors priežasčių negalėdavo pasinaudoti savo artilerijos jega ir manevravimu.

Laivuose būdavo tam tikrų abordažo komandų, ginkluotų šautuvais, pištalietais, peiliais, pikėms, alebardomis ir kardais.

Abordažą mėgo vartoti piratai, puldami prekių laivus, nes tai nesukeldavo didelio triukšmo ir neatkreipdavo prekybą saugojančių karo laivų dėmesio.

TAMSYBĖJE ŽŪSIM.
BE LAIKRAŠČIŲ BŪSIM —

Hartford Ave. Lunch
A. ŠVIRINAS, sav.
Geriausios rūšies likeris, vynas ir alus
Mūsų restaurane patiekiamas puikiausias maistas
Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas.
36 Hartford Avenue, New Britain, Conn.
Tel.: 6639

Universal Package Store
M. S. DAUNIS, sav.
Įvairiausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias patarnavimas.
235 Elm Street, New Britain, Conn.
Tel.: 2036

JUOZAS BALINSKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nelaimės valandą mano laidojimo įstaiga yra pasiruošusi Jums patarnauti. Dieną ir naktį atdara. Moderniškai įrengta koplyčia leidžiama naudotis nemokamai. Mano patarnavimas sąžiningas ir prieinama kaina.
3336 Thompson Street Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 8881

GĖLIŲ DARŽAS
Paruošiami gražūs gėlių bukietai vestuvėms, bankietams, ligoninėms ir laidotuvėms. Palmės tekiamos nemokamai. Sąžiningas patarnavimas.
PETRAS TAMULIS
1225 SO. 2-ND STREET PHILADELPHIA, PA.
HOWard 8358

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė, graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

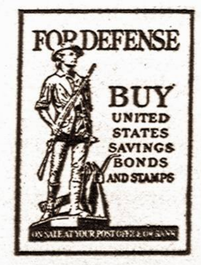

Vyrai, Moterys! Seni, 40, 50, 60 m.! Pagyvenikte!
Jauskitės daug Jaunesni. Pilni Smarkumo Nekaltinkite savo amžiaus, kad jaučiatės išsisėmę, nusidėvėję, susmukę. Tūkstančiai stebisi, ką biskis pasismarkinimo su Ostrex padaro. Jame yra abelnieji stiprylai dažnai reikalingi po 40 m.— cūnam, kuriem trūksta geležies, kalkių, fosforo, iodo, Vitamino B1. 73 metų amžiaus daktaras rašo: "Aš pats ji vartojau. Pasekmės puikios." Specialis supažindinantis kiekis Ostrex Tonic Tablets kaštuoja tik 35c. Nesijausk susmukęs, senas. Pradėk jaustis smarkesnis ir jaunesnis nuo pat šios dienos.
Parsidouda visose gerose vaistinėse.

BABYLON HOTEL
Pr. ir A. Lapės, sav.
Babylon, Long Island, N. Y.
Nepamirškite, kad jūs — laukiamas svečias
Kur jūs rasite gražesnę vietą, kaip
BABYLON HOTEL
Tel.: Babylon 1449

T. MATAS
Real Estate
43 Fox Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-6036

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
Tai didžiausia ir gražiausia pasižmonėjimo vieta vakarinėje miesto dalyje.
63rd St. at Woodland Ave.
Philadelphia, Pa.
Tel.: SARatoga 9656
WEST 4117

JUOZO MARTINAIČIO
Gėlių Krautuvė
272 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitoms progoms.
Tel.: Evergreen 4-9737

LIETUVIŲ BIZNIERIAI BALTIMORĖJE

Vladas Medveckas
Scott Tavern
328 SCOTT ST.
Tel.: Calvert 1773

Kazys Akelaitis
Lietuviška Užeiga
701 W. LOMBARD ST.

Pete Dukes
Dukes Lunch
513 W. BALTIMORE ST.

JOHN BAYLISS
VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
600 W. Hamburg Street
Tel. So. 2329

Antanas Zinzeleta
Garden Hotel Cafe
618 E. LOMBARD ST.
Tel.: Lexington 8229

John J. Dekinis
Crustal Tavern
1509 W. BALTIMORE ST.
Tel Gilmor 7281

Jonas Gričena
Uncle John's Cafe
661 W. PRATT ST.
Tel.: Calvert 3973

A. L. Horwitz
Įvairios rušies medžiaga drabužiams
662 W. BALTIMORE ST.
Tel. Calvert 1807-W

SUKILĖLIS MONTĖ

BOTHO GRAF V. KEYSERLINGK — VERTĖ L. DAUKŠA.

(Tęsinys)

Auktumos veidas apsiniaukė, ir jo dešinioji tvirtai suspaudė didžiulio kovos kirvio kotą.

— Mums bus daugiau darbo, kaip norėtume.

— Su mumis gyvuoja arba žūva Prūsai, — atsakė Montė. — Ne skaičius, bet kovotojų dvasia suteikia laimėjimą. Greit prasidės kautynės. Jei aš krisiu, tai saugok save, Auktuma. Mano darbas turi būti tęsiamas. Grįžk į Ramovę, pasirūpink moterų saugumu ir pranešk Kriviui, kad aš savo pareigą vykdžiau ligi paskutinio akimirksnio.

Abu nutilo ir stebėjo priešo prisitartinimą. Keturi šimtai sunkiai šarvuotų raitelių stūmėsi priekin, kaip milžiniška siena. Tuose raiteliuose Montė matė didžiausią pavojų. Savo geriausias jėgas jis išdalijo į sparnus. Tuo tarpu šarvuotieji galėjo pralaužti jo fronto vidurį, ir tada padėtis būtų nepaprastai pavojinga. Montė dabar jau galėjo pakankamai aiškiai išskirti landmeisterio ir markgrafo von Meisene vėliavas. Pasigirdo trimitai, kuriems atsakė prūsų ragų duslus skambesys. Po to — ginklų žvangėjimas ir šauksmai. Kautynės prasidėjo.

Prūsai tučtuojau perėjo į smarkų puolimą. Jie norėjo kiek galint greičiau pradėti kovą vyras prieš vyrą, žinodami, kad dėl savo įgimto vikrumo bus pranašesni už ne visai apsukrius vokiečius. Ne tik prūsų sparnai sėkmingai stūmėsi priekin, bet laikėsi ir vidurys, nepaisant jo palyginamo silpnumo.

— Gerai eina! — džiaugsmingai šūktelėjo Auktuma.

Tačiau Montė neatsakė. Jis žiūrėjo į šarvuotą riterių sieną, kuri stovėjo nejudėdama, tartum grobuonis paukštis, tykodama palankaus akimirksnio, kad su mirtingu tikslumu pultų auką. Montė jautė, kad čia jo tyko nelaimė, nes jis beveik nieką negalėjo pastatyti prieš tą geležinę sieną. Pagaliau šarvuotoji masė pasijudino, ėmė artintis greičiau ir po to įvyko baisiausia. Tai buvo tartum milžiniško kūjo smūgis prūsų fronto viduriui.

Prūsai gynėsi visomis jėgomis, dūrė arkliams į pilvus, dažnai jau sunkiai sužeisti kabinosi į raitelių kojas, vertė nekenčiamuosius žemėn, leidosi perjojami ir, ant žemės gulėdami, dar paleisdavo į priešą iš lanko strėlę. Tai buvo šiurpio grumtynės ir žudynės. Neapykanta, kaip milžiniškas vaiduoklis, pleveno viršum kautynių lauko.

Prūsų vidurys susvyravo, ir likusiems šarvuotiems raiteliams, kuriems vadovavo jų valdovas, grafas von Regenšteinas, pasisekė pirmojo prūsų fronto vidurį galutinai pralaužti. Montė žinojo, kad jis neturėjo nė valandėlės delsti su savo paskutinių jėgų įvedimu į mūšį, nes ir antrasis kovos būrys nepajiegė padėties pagerinti. Jis pakėlė kovos kirvį.

—Pirmyn! Paskui mane, — sušuko perkūnišku balsu ir su likusiais kariais puolė į kovos sūkurį.

Dabar prasidėjo negailestingos grumtynės už galutinį laimėjimą. Kautynių lauką padengė dulkių debesys. Montė su Auktuma kovojo, kaip pašėlę, ir ne vieną raitelį išmetė iš balno.

Gavęs akimirksnį apžvelgti kovos laukui, Montė pastebėjo šiurpų vaizdą.

Naujos priešo jėgos įsiliejo į kautynes. Karaliaučiaus komturas metė į kautynių svarstyklių lėkštę naujus pasilsėjusius, laimėti pasiryžusius būrius. Montė prieš tą puolimą nieko nebegalėjo pastatyti. Jis pamatė savo pralaimėjimą. Prūsai visur ėmė trauktis, pradžioje tvarkingai, o vėliau traukimasis virto bėgimu.

— Viskas pralaimėta, — sudejavo Auktuma.

Tačiau Montė, nevilties apimtas, įvaro savo žirgą į bėgančiųjų srovę.

— Niekas tenebėga! Juk kovojame dėl laisvės! Paskui mane... paskui mane!

Deja, jis veltui šaukė. Prūsus apėmė panika. Montė tartum pakvaito, daugelį bėgančių jis numušė savo ranka, keikė, šėlo, prašė ir maldavo. Veltui! Kautynės buvo pralaimėtos. Tada jis tartum panoro vienas pats sustabdyti besiveržiantį priešą, tačiau ranka sugriebė jo žirgo vadžias. Tai buvo Auktuma, kuris suprato draugo savižudišką ketinimą.

— Leisk mane mirti! — sušuko Montė nebesivaldydamas.

— Tavo gyvenimas priklauso ne tau, — atšovė Auktuma. Jis vėl sugriebė pavadžias ir išjojo iš kamšaties, beveik jėga vesdamasis paskui save Montę. Paskui juos nusekė dar išlikęs būrelis prūsų, kurie ligi pat galo išsilaikė prie savo vado. Bėgantieji dingo artimame miške.

Trumpu laiku visa natangų kariuomenė dingo iš kautynių lauko, išskyrus tuos, kurių lavonais buvo nuklotas tas laukas..

Nei markgrafas, nei landmeisteris prūsų toliau nepersekiojo. Jie turėjo didelių nuostolių ir džiaugėsi savo laimėjimu. Dideliam jų gailestingumui, Montės jiems nepavyko pagauti.

Ant mirties lauko nusileido naktis. Skaisčiai švietė nugalėtojų laužai. Tačiau toliau nuo laužų blankioje žvaigždžių šviesoje daug negyvų akių sustingusių žvelgė į nakties dangų. Palengva keliavo žvaigždės. Jų blankioje šviesoje miegojo amžinu miegu trys prūsai, kurie, petys į petį kovodami, padėjo savo galvas. Negyvų priešų krūvos buvo aplink juos. Tai buvo Plutas, Prutovas ir — senasis Štimas.

XXXVII

Nesilsėdami pabėgėliai skubiai traukė tolyn. Jie jojo dažniausiai naktimis, o dieną slapstėsi tankiame miške. Dažnai būdavo priversti priešo kariuomenės būrių, su kuriais dėl savo nedidelio skaičiaus nedrįsdavo susikirsti. Pagaliau jie pasiekė apylinkę ir vietą, kur kadaise buvo Valevona, ir Montė suspausta širdimi pamatė tolumoje milžinkapį.

Raiteliai sustojo susitarti dėl linkmės, nes netoliese buvo viena didesnė slėptuvė, kurioje jie galėjo ilgesnį laiką pabūti. Jau buvo norima keliauti toliau, kai Montė paprašė dar palaukti. Jis nušoko nuo žirgo ir lėtais žingsniais priėjo prie vietos, kur kadaise stovėjo jo gimtieji namai.

Jau ėmė švisti, ir pirmuose dienos spinduliuose buvo galima įžiūrėti suanglėjusių ir apžėlusių sijų bruožus. Sunku buvo patikėti, kad čia kadaise klestėjo sodyba. Matyt, keliaujanti kariuomenė buvo pasinaudojusi sijomis ir rąstais laužui, nes Montė bepamatė tik kelius didesnius griuvėsius, samanomis ir piktžolėmis apžėlusius. Su ašaromis akyse jis nuėjo toliau ir pažiūrėjo į šulinį, kuris, išdžiuvęs, su sulūžusia svirtimi, buvo panašus į negyvą akį.

Montės palydovai tylomis sėdėjo ant savo žirgų ir žiūrėjo, kaip jų vadas, nuleidęs galvą, stovėjo tarp griuvėsių. Auktuma juto, kaip jam skausmas suspaudė gerklę. Jis mielai būtų paspaudęs savo žirgą zovada, kad tik nereiktų to vaizdo žiūrėti.

Pagaliau Montė atsigręžė ir grįžo prie savo palydovų. Tylėdamas jis užšoko ant žirgo ir davė ženklą vykti toliau.

Po kurio laiko pabėgėliai susidūrė su keliais raiteliais, kurie pradžioje nepasitikėdami laikėsi atokiai, bet vėliau skubiai prisiartino. Tai buvo Klemonis ir Getka, lydimi dviejų karių. Jie jau buvo laikomi žuvusiais. Montė pasveikino juos trumpais, rimtais žodžiais ir liepė prisidėti prie jo bendro būrelio. Raiteliai įsuko į mišką ir pasiekė slėptuvę, kuri rytmečio sambrėškoje rodė kaip milžiniško slibino atviri nasrai.

(Bus daugiau)

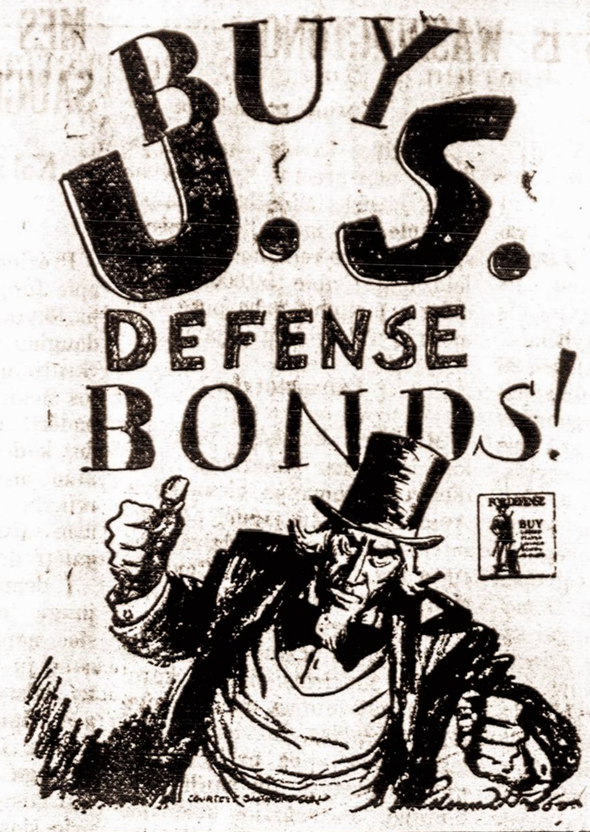

IŠRASTAS BŪDAS UŽKIRSTI KELIĄ PAŠTO KARVELIAMS

Neseniai kariškieji prancūzų karvelių augintojai padarė įsidėmėtiną bandymą. Jie mėgino radio bangomis užkirsti kelią pašto karveliams. Šis mėginimas iškelia dar vieną labai neaiškų ir paslaptingą mokslui dalyką.

Kaip vyksta pašto karvelių skridimas?

Plačiai žinomi nuostabūs pašto karvelių rungtyniavimo padariniai. Paukščiai, paleisti naktį už 300-400 klm. nuo savo bazės, nepaklysdami grįžta atgal per 23 val.! Į tokius reiškinius galima būtų žiūrėti, kaip orientavimąsi, kuris pastebimas pas paukščius, skrendančius į šiltuosius kraštus, skruzdes, bites ir kitus. Tačiau kyla klausimas, kuo būdu galimas toksai orientavimasis? Kuo vaduojasi paukščiai, būdami per šimtus kilometrų nuo savo lizdų, ypač kad čia negali nei matyti, nei girdėti, nei uosle pasinaudoti?

Pirmąjį tokį spėjamąjį nurodymą į šio keisto reiškinio prigimtį yra davę karvelių augintojai — mėgėjai. Jie dar pereitojo amžiaus pabaigoje yra pastebėję, kad vadinamųjų magnetinių audrų valandomis, kada magnetinė rodyklė veikiama einančių nuo saulės elektrinių įsrovių, ima drebėti ir svyruoja į visas puses —tomis valandoms karveliai ima blaškytis ir pameta savo skridimo kryptį. Šis reiškinys labai panašus į tai, lyg iš tikrųjų elektrinės saulės srovės būtų priimamos karvelių ir nukreiptų juos nuo kitų kažkokių elektromagnetinių signalų, tarnaujančių jiems kelionės gairėmis.

Ar galėtų būti tokie signalai? Mes žinom, kad elektra visur paplitusi atmosferoj ir kad žemė yra didžiulis rutulinis magnetas, veikiąs geležinę rodyklę. Magnetinių ir elektrinių jėgų įtampa esančiame prie žemės paviršiaus atmosferos sluogsnyje būtinai kinta nuo taško ligi taško dėl vietos iškylumų: kalvos, slėnys, miškai. Šit toksai elektrinio ir magnetinio kitėjimo svyravimas labai jautriai sugaunamas (iš visa ko sprendžiant) daugelio gyvulių, jų skaičiuje ir karvelių.

Spėjama, kad tokiu "šeštojo elektrinio jausmo" organu karveliams tarnauja vadinamieji pusiau apskritieji ausies kanalai. Tai gana didelė ir turtinga dirksniais erdvė. Jos reikšmė ilgą laiką nebuvo išaiškinta fiziologų. Gaudami (ir atsimindami) pojučius, suvokiamus šito organo pagalba, karveliai ir sugeba „aklai" surasti savąjį kelią, besorientuodami vien tik elektrinių ir magnetinių jėgų išskirstymu etere reikiamojoje vietoje.

Jei taip, tada kiekvienas dirbtinis elektrinių ir magnetinių jėgų trukdymas ten, kur karveliai skrenda, turėtų, be abejo, jus klaidinti ir išmušti iš kelio.

Iš tikrųjų taip ir esti. Tokį trukdymą sudaro, kaip žinome, kiekviena galingoji radio banga.

Bandymai Prancūzijoj nuostabiai tiksliai visa tai patvirtino. Ne vienas karvelių ten, kur dirbo galingoji radijo stotis, kaip parodė šis bandymas, negalėjo prasimušti pro šitą zoną ir atvykti į reikiamąją vietą. Šio bandymo išdavos, be abejo, turi didelės reikšmės kariškuoju požiūriu.

UNCLE OTTO

By CARL HECK

Jonas Sutkaitis,
LAIKRODININKAS, sako:
Laikas ir erdvė — didžiausi žmogaus priešai. Bet, turėdamas gerą, teisingą laikrodį ir, naudodamas moderniškomis susisiekimo priemonėmis, žmogus įveikė savo priešus.
KULTŪRINGAS ŽMOGUS NEGALI GYVENTI BE LAIKRODŽIO
JONAS SUTKAITIS
449 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
Real Estate ir Insurance
Norite pirkti ar parduoti namą? Gauti paskolą? Apsidraustį?
— Kreipkitės:
B. J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1241

The Logan Inn, Inc.
A. Mikalauskas, prez.
M. Stalonis, ižd.
RESTORANAS IR BARAS
Įvairiausi gėrimai
Pirmos rūšies maistas
Draugiška nuotaika
PRAŠOME:
3296 Atlantic Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: AP. 7-9674

Viktoras Abečiunas
Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas.
Reikalaukite šių tikrai gardžių ir gerų produktų pas savo vietinį bučerį.
385 Park Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 1481

Vienybės atstovas
SCRANTON, PA.
W. A. MEŠKŪNAS
132 W. Market St.

UŽSIPRENUMERUOKIT DABAR
VIENYBĘ
Seniausią Amerikos lietuvių laikraštį
IR
LIETUVA
Nepriklausomą mėnesinį žurnalą
Metinė prenumerata už Vienybę ir Lietuvą:
Jungt. Valst. _____ $4.00
Kanadoje ir kitur ____ $5.00
Prenumeratai pinigus siųskite šiuo adresu:
LITHUANIAN PRESS CORP.,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS.
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41—72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
TELA STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-0783 Night, HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

VIENYBĖ
Established 1886
Published every Friday by
Lithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Telephone: EVergreen 4-7848

JUOZAS TYSLIAVA, Editor-in-Chief

Entered as Second Class Matter October 23 1907 at the Post Office at Brooklyn, New York. Under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $3.00
Kituose kraštuose $3.50

Advertising rates on application

IŠDAVIKAI

Laisvė gavo keletą "kablegramų iš Kuibiševo, kur dabar gyvena Paleckis, Liūdas Gira, Cvirka, Venclova, Gedvila, Salomėja Neris ir kiti nelaimingi "tarybinės Lietuvos" piligrimai.

Vienoje tokioje "kablegramoje" sakoma:

"Mūsų broliai lietuviai Amerikoje padėjo Lietuvos žmonėms jų kovoje prieš carų jungą ir prieš vokiečius įsiveržėlius 1918 metais."

Bet vokiečiai įsiveržė į Lietuvą 1914, o ne 1918 metais. Tada vokiečiai jau traukėsi iš Lietuvos, pavesdami ją bolševikų gaujoms. Tik Santarvės valstybėms įsakius, vokiečių kariuomenė pasiliko Lietuvoje. Į tą sykį buvo sukurta nepriklausomos Lietuvos kariuomenė, kuri vėliau apsidirbo ir su bolševikais ir su vokiečiais.

O kai dėl Amerikos lietuvių, kurie padėjo atsistatyti nepriklausomai Lietuvai, tai—tiesa. Amerikos lietuviai pirko Lietuvos Paskolos bonus, siuntė aukas ir net savo žmones tėvynei atstatyti. Lietuvos laisvei simbolizuoti, net buvo nusiųstas varpas.

Bet ką tuo pačiu metu darė Laisvės tipo "patriotai"? Amerikos lietuvių komunistai visomis keturiomis priešinosi ne tik pagalbai, bet dar šlykščiai tyčiojosi iš lietuvių tautos pastangų atstatyti savo nepriklausomą valstybę. 1918 ir 1919 metais Laisvės tipo žmonės sveikino bolševikų gaujas, atsidanginusias į vos bepradedančią kurtis nepriklausomą Lietuvą.

Taip, Amerikos lietuviai labai daug padėjo savo broliams Lietuvoje. Jie ištiesė jiems savo pagalbos ranką tada, kai ji, ta pagalbą, buvo labiausia reikalinga. Bet už tai amžina padėka priklauso tiems Amerikos lietuviams, kurie niekados nesutiko Lietuvos parduoti nei lenkams, nei rusams, nei vokiečiams.

Šitie žmonės, šita patriotinė visuomenė, nieko bendro neturi su Lietuvos išdavikais Kuibiševe.

JIS RUOŠIASI

Nėra abejonės, kad Hitleris bus nugalėtas. Bet būtų didelė klaida manyti, kad tai įvyktų dar šiais metais. Tam netiki nė tokie demokratijų vadai, kaip Churchillis arba Rooseveltas.

Tiesa, vokiečiai traukiasi rytų fronte. Bet tam yra rimtų priežasčių. Hitleris ruošiasi eiti į Afriką. Tam tikslui jis, atitraukęs pusę savo jėgų iš rytų fronto, koncentruoja divizijas Bulgarijoje, Graikijoje, Italijoje ir Ispanijos pasieny.

Taip pat reikia labai atsargiai priimti žinias apie tariamąjį Hitlerio nesutikimą su generolais. Norėdami paskleisti abejonę savo priešų pusėje, naciai dažnai taip elgiasi. Šio karo pradžioje, pavyzdžiui, buvo gandų, kad Hitleris nesutinkąs su Goeringu. Vėliau, kaip pasirodė, tai buvo pačių nacių propagandos komoflažas.

Jeigu Hitleris keičia savo generolus, tai tik dar vienas įrodymas, kad jis ruošiasi naujiems žygiams.

LAIŠKAS IŠ WASHINGTONO

Jungtinės Valstybės

Jungtinių Amerikos Valstybių sostinėje jau kuris laikas organizuojamas bendras valstybių blokas prieš Ašies valstybes. Tas frontas pavadintas Jungtinėmis Nacijomis, tačiau jis reikėtų pavadinti Jungtinėmis Demokratinėmis Valstybėmis. Toje sąjungoje jau priklauso 26 valstybės, kurios oficialiai pareiškė noro prie tos sąjungos prisidėti. Prie tos sąjungos bus priimamos ne tik tos valstybės, kurios yra Ašies armijų okupuotos ir kurių valdžias atstovauja grupės žmonių, pabėgusių iš savo valstybių. Tokios grupės gali pareikšti Jungtinių Demokratinių Valstybių sąjungai savo sutikimą sąjungoms principams deklaracijos formoje.

Ši bendroji 26 valstybių deklaracija buvo pasirašyta ir paskelbta 1942 metų sausio 1 d.

Viena iš pirmųjų pavergtų valstybių pareikšti noro prisidėti prie šios sąjungos yra Latvija. Latvijos pasiuntinys Washingtone p. Bilmanis, savo valstybės ir valdžios vardu pranešė Valstybės Departamentui, kad Latvija pilnai remia Demokratinių valstybių sąjungos principus ir pasižada remti visas jos pastangas kovoje prieš nacišką Vokietiją.

Nuo 20 iki 44 metų

Washingtono oficiališki sluoksniai sako, kad naujoji vyrų registracija, kuri prasidės 1942 metų vasario 16 d. duos Jungtinėms Amerikos Valstybėms dar 1,300,000 naujokų karinėms jėgoms. Numatoma suregistruoti apie 9,000,000 vyrų, tačiau iš jų karinei tarnybai tinkamų A-1 vyrų numatoma maždaug sekančiai: 600,000 — 20 m. amžiaus, 300,000 — 21 metų amžiaus, 400,000 — 36 iki 44 metų amžiaus. Tokiu būdu po vasario 16 d. Amerikos karinės jėgos padidės iki virš 4,000,000 vyrų. Apie registraciją jaunesnių ir senesnių prezidentas kol kas nieko nepareiškė, tačiau neoficiališkuose sluoksniuose kalbama apie registravimą 18-19 metų jaunuolius ir nuo 45 iki 65 metų amžiaus senesniuosius, kurie greičiausiai bus skirti tarnybai viduje.

Karinė produkcija

Amerikos karinė produkcija dabar nepaprastai kyla, tačiau ji tik pasieks aukščiausio laipsnio apie kitų metų liepos mėnesį, kada karo reikalamas bus išleidžiama apie 50,000,000,000 dolerių metams, arba pusę visų metinių valstybinių pajamų.

Laivų statyba

Maritime komisija praneša, kad jau dabar Amerikoje kasdien pastatoma po vieną laivą. Apie 1942 metų vidurį per dieną bus pastatoma du laivai. Pereitą savaitę Maritime Commission perėmė 16 Suomijos laivų, kurie jau seniai stovėjo be darbo Amerikos uostuose. Tą pačią savaitę nuleistas vienas karo laivas naikintojas, vienas laivų taisymo laivas, ir vienas minų gaudytojas. Tą pačią savaitę pradėta statyti du nauji naikintojai. Prancūzijos keleivinis laivas Normandie paverčiamas karo laivyno transportu.

Smerkia atleidimus

Pereitą savaitę Jungtinių Amerikos Valstybių Prezidentas Rooseveltas pasmerkė tuos, kurie iš darbų atleidžia ištikimus Amerikai gabius ir naudingus darbininkus vien dėl to, kad jų pavardės skamba ne amerikoniškai, ar jie neturėjo laimės užgimti Amerikoje. Tokius atleidimus iš darbo prezidentas pavadina „kvailais" ir „neteisingais". Toki darbininkų atleidimai krašte tik sukelia nepasitikėjimo ir ardo krašto vieningumą, kurio, aišku, priešai labai nori.

Kariuomenėje

Karo Departamentas autorizavo grįžimą į karo tarnybą visų savanorių rezervistų, kurie šiuo metu nėra aktingoje karo tarnyboje, iki šių metų vasario 1 d. Daugumas tų rezervistų neseniai buvo atleisti nuo aktingos tarnybos. Karo Departamentas dar priima savanorius nuo 18 iki 35 metų amžiaus. Departamentas skelbia, kad priimta nauja sistema laikinam karininkų paaukštinimui, pasiremiant pasižymėjimu tarnyboje.

K.

MŪSŲ BOLŠEVIKŲ ORGANO, LAISVĖS, NUOMONĖ APIE WINSTONĄ CHURCHILLĮ

"Churchill sėjo vėją, tai dabar pjauna... audrą"

Dabartinis Anglijos premjeras, Winston Churchill, buvo ir yra didžiausias Hitlerio ir jam panašių diktatorių priešas. Tai visiems yra gerai žinoma, tai pripažįsta visas demokratinis pasaulis. Pagaliau tą savo neapykantą Hitleriui Churchillis pareiškė, kalbėdamas Washingtone. Bet visai kitokios nuomonės apie šį diktatorių priešą yra komunistai. Tik pavartykite Laisvės puslapius, kad galėtumėte tuo įsitikinti. Pavyzdžiui, viename Laisvės "editoriale" apie Churchillį taip sakoma:

"Anglijos dabartinis premjeras nuo pat įsikūrimo Sovietų Sąjungos buvo ir yra jos atkakliausias priešas. Tame jis sumuša visus rekordus. Visas jo gyvenamas ir veikla buvo surišta su karo žygiais ir provokacijomis prieš Sovietų Sąjungą. Tą jis daug kartų pasididžiuodamas pripažino ir savo raštuose. Dar neseniai jis dėjo viltį ant Italijos ir Vokietijos fašistų, kad "jie išgelbės civilizaciją nuo bolševizmo."

Ir kada dabar Churchilas kalba apie tai, būk ir jam apeina įspėjimas Sovietų Sąjungos, kad jai pavojus gręsia iš fašistinės Vokietijos pusės, tai reikia suprasti, kaip tik priešingai. Vėliausioj savo kalboj ponas Churchill matė pavojų Egiptui, Turkijai, Sovietų Sąjungai ir Jungtinėms Valstijoms, tik jis visokiais būdais mažino pavojų Anglijai, kuriai jis yra didžiausias.

Jis, kaip ir visi Anglijos imperialistai, troško karo prieš darbo žmonių santvarką. Jis troško matyti, kad fašistų gaujos degintų miestus, naikintų darbininkų didelėmis pastangomis pastatytus fabrikus ir dirbtuves, naikintų kolchozus. Tame jis matė „civilizacijos išgelbėjimą."

Churchill sėjo vėją, tai dabar pjauna karo audrą. Anglijos imperialistai yra lygiai kalti už karo katastrofą, kaip Vokietijos ar ir Italijos fašistai kaip Wall Stryto bankieriai. Jie uždegė pasaulį, jie per metų metus priruošė baisų karą, kuriame kenčai darbo žmonės!"

MES VISI TURIME DIRBTI DĖL BENDRO SAUGUMO, DĖL BENDRŲ LAIMĖJIMŲ—

Kol iš Europos bus išsluotas verguvės ir priespaudos simbolis — naciškoji svastika

Prezidento Roosevelto kalba apie Jungtinių Valstybių padėtį, pasakyta Kongrese sausio 6 d. daugiau palietė didžiąją demokratinių valstybių sąjungą ir jos siekimus, negu mūsų krašto padėtį. Tas jau savaime parodo, kad Jungtinės Valstybės šiuo metu laiko labai svarbiu reikalu kalbėti ir dirbti bendram sąjungininkų tikslui — nugalėti demokratijos priešus.

Į demokratinių valstybių sąjungą įeina net dvidešimts šešios nepriklausomos valstybės, o be jų dar prisidės ir žmonės tų valstybių, kurios šiuo metu yra užpuolikų pavergtos ir valdomos. Demokratinių valstybių sąjunga neseniai paskelbė, kad visi laisvi žmonės galės prisidėti prie šios pasaulinio mąsto sąjungos, pareikšdami pritarimo ir ištikimybės sąjungos principams. Iš tokių pavergtų valstybių, noro prisidėti jau pareiškė Latvija, laisvieji prancūzai, laisvieji austrai, rumunai, graikai, olandai, danai, albanai, vengrai, bulgarai, net laisvieji vokiečiai ir italai. Žinoma, jų tarpe reikia tikėtis pamatyti ir Lietuvos vardą.

Tos dvidešimt šešios valstybės šiandien jungiamos vieno tikslo ir jos yra nesuskaldoma veneta, viena galinga pasaulinė jėga. Tos sąjungos obalsis yra visi už vieną, vienas už visus. Dėl bendro saugumo mes visi turime dirbti ir kariauti kartu iki karas bus laimėtas, o po karo visi kartu turėsime dirbti atstatyti pasaulį.

Prezidentas Rooseveltas tvirtai įsitikinęs, kad jis reiškia Amerikos žmonių valią, be jokių rezervų įtaukė savo valstybę—tarnauti pasauliui ir žmonijai, viename bendrame fronte, prieš vieną bendrą priešą. Prezidento žodžiai, kurie buvo pasakyti keliems šimtams žmonių, nuaidėjo po visą pasaulį, pasiekė net ir tolimiausius kampus, kur šiandien viešpatauja vergija ir priespauda. Jo pareiškimas, kad Amerikos vėliava pasirodys visuose karo frontuose, kur tik atsiras priešas, ne tik Amerikos žemyne, bet ir karo nualintoje Europoje dvasiniai sustiprins tuos žmones, kurie šiandien kenčia svetimą priespaudą, badą, skurdą, vargą ir epidemijas. Mes turime vilties, kad prezidento pareiškimas juose atgaivins bent mažą vilties spindulį ir tas duos jiems jėgų dar šiek tiek ilgiau pakentėti iki iš senosios Europos bus išsluotas verguvės ir priespaudos simbolis — naciškoji svastika.

Apie demokratinių valstybių laimėjimą negali būti abejonės. Su demokratinėmis valstybėmis kartu eina teisybė, pasiryžimas, žmoniškumas ir laisvė. Su demokratinėmis valstybėmis yra tikroji naujosios Europos ideja, saugumas, nepriklausomybė ir tautų gerovė.

Prezidentas Rooseveltas savo kalboje sausio 6 d. aiškiai pareiškė demokratinių valstybių tikslus. Jie yra:—pirmoje vietoje sunaikinti tą militarizmą, kurį karo viešpačiai uždėjo ant pavergtų žmonių; išlaisvinti pavergtąsias tautas; atsteigti ir apsaugoti žodžio, tikybos laisvę ir paliuosuoti žmones nuo pavergimo baimės visame visame pasaulyje. Tačiau to pasiekti, pareiškė prezidentas, pirmiausiai reikia apsisaugoti nuo vienybės ardymo pačių sąjungininkų tarpe. Berlyno ir Tokio miltaristai šį karą pradėjo, bet ipykintos masės paprastų žmonių jį pabaigs!

Tais žodžiais prezidentas baigė istorinę kalbą, kuri atidarė visam pasauliui duris į naują erą, į pavergėjų sunaikinimą ir laisvų žmonių ir tautų šviesesnį rytojų.

J. K.

Poezija

TIKROVĖ

Laužas dega. Ir kibirkštys trykšta
Vis plačiau, vis drąsiau, galingiau.
Ar sudegs? Argi nieko neliks čia?
Ne širdyj ir ne arštuos senuos.

Ir šiandien tik klystantis mano
Beprasmingoj svajonėj sulaukt rytdienos.
Kur eini, o protingas žmogau?!
Jau sukurata ugnis popieriniam namely...

Ginklas žvanga šiaurėje, rytuos, vakaruos.
Ar įsiutusį žirgą suvaldyti kas gali, —
Iš kur laukt bent trupučio giedros?...
Viskas keičiasi taip netikėtai, —

Šiandnen giedra. Gal viesulas ryt?
Toks dviprasmis tautų etikėtas,
Ir tiesa ir tikrovė žiauri.
Kumščio svoryj teisybė gyvena

Šiandie galvą pakelt reik aukščiau negu vakar,
Ginklą rankoj suspausti tikriau ir tvirčiau.
Kur pasaulis nueis karo aistra apakęs—
Nežinia. Suliepsnos ten ar čia...

Dar tvirtesnis, gražesnis šiandie mūsų mostas,
O valios ir meilės širdyj dar daugiau!
Daugiau darbo! Nelaikas gi guostis
Ir laukt kas nukris iš dangaus.

Laužas dega. Ir kibirkštys krinta.... —
Tad drąsiau, tad tvirčiau prie ginklų.
Juk plieninio pasaulio klaikiam labirinte
Silpnieji paklys ir suklups....

Alf. Docius

ŽIŪRKĖS ĮKURTUVĖS

I.

Daug ko vykdavo kadaise...
Sykį žiurkė įsitaisė
Po kiemu urvelį naują —
Ir į klėtį ir į jaują —
Erdvą olą, tikrą griovį,
Kur ji savo grobį krovė,
Nes ir ji, kaip žmonės gobūs,
Buvo jau gražiai pralobus —
Ją už tą netenka barti,
Nes ji žino vargo kartį,
Matė amato pavojų,
Šit aš ją beveik užstoju...

II.

—Kas gi matė tokius mūrus!
Gyrės žiurkė įsikūrus,
Skiedras, šiandien šlavė, mynė
Ir pažįstamą kaimynę,
Tokią pat, kaip ji, kaimietę,
Ji tuojau šavęspi kvietė,
Viešnią, raišą viena koja,
Po visus kampus vedžiojo,
Šilko skarą ir paklodę,
Ir daug kita ko parodė,
Neužmiršo pasigirti
Ir urvagaliu į pirtį,
Kaip parodė miego vietą,
Erdvą patalą, bet kietą...

III.

Turto buvo tokia aibė,
Kad pavydas viešnią žnaibė,
Nuo žvalgytuvių ji ako,
Ką patyrus žiurkė sako:
— Tu matei kiekvieną daiktą,
Tad su šiais dalykais baigta,
Atsikvėpk nūnai pavėsy —
Tu man dar kitaip padėsi —
Tavo gi plepus liežuvis —
Šiandien mano įkurtuvės,
Tad sukviesk pietų kaimynus,
Kur jie slapstos atsiminus...

IV.

— Mano buvo numatyta
Kviesti pelę vieną kitą...
Ne, palauk — pelių nereikia,
Jos tik sąšlavų prikreikia...
Nepamiršk svečius įspėti,
Kad nešliaužtų jie pro klėtį,
Vakar buvo oras giedras,
Išdžiovina saulė skiedras,
Bet ir šliaužiant ten pro šiaudus
Tenka šliaužti susiglaudus...
Kad sveteliai rinktųs ramūs,
Tesusirenka sutemus...

V.

— Nors be krebždesio jų kojų
Nematau kitų pavojų...
Čia gi niekas dar nežino
Mano tako iš beržyno...
Katės? — Katinas paliego...
Šunes temstant nori miego...
Ak, tie šunes! Ypač vienas —
Kad ir lytų, niūktų vėjas,
Jis po kiemą sukinėjas,
Ar prie kleties bambso dykas,
Nevidonas ir žudikas!
Jei jis šuo, tepuola kiški,
O ne žiurkę, ne namiškį!

VI.

Ak, tas katinas! Tos akys —
Tarsi niekad jis nelakęs...
Man su juo čia tikras vargas—
Sukčius, jis gal dedas sergąs,
Pats vagilius, jis — dvivedis —
Snaudžia, bet nagus išleidęs...
Aš žinau laiptelių spyrį,
Kur jis narna, tyka, dyri, —
Neseniai jis šlaistės, trynės
Ten, kur geldos ir puodynės —
Aš pažįstu piktą puodžių,
Nes iš tolo ji nuuodžiu...

VII.

Viešniai draugei jau išėjus,
Kviesti gimines, veikėjus,
Žiurkė tuoj virėją šaukia,
Kitą žiurkę rudaplaukę....
Ant — virėja žengia tyliai —
Jos žandų plaukai apsvilę,
Priešaky nagai apdegę
Ir be to ji beuodegė
Ir ant šono turi žymę —
Šiaip ji tokia, kokia gimė...
Su savim ji turi malka
Ir mazgotę šlapią velką....

Jurgis Baltrušaitis.

Moterų Vienybė

TAI TOKIOS TOKELĖS

Šiemet Moterų Balsui suėjo 25 m. Ta proga, lietuvės su komunistiškais protais, save vadinančios "Progresyvio Susivienijimo" narėmis, išleido Jubiliejinį numerį. Iš viršaus pažvelgus, žurnalas atrodo neblogai, bet paskaičius jo turinį, išskyrus tris literatūriniai parašytus straipsnius, tai tikras kratinys, persisunkęs krakadiliaus ašaromis.

Straipsnių rašytojos, matyt, apsitrynusios, bet daugumoje bemokslės. O blogiausia, kad jos dviem protais protauja. Vienas tai jų pačių, o antras, — tai pamotės Rusijos. O kada žmogus dviem protais protauja, tai nei vienas, nei antras neperstiprus. Juk jos ne genijai.

Jeigu Moterų Balso leidėjos būtų pasidarbavusios, išrinkusios geresnes mintis, iš to kratnio, tai gal ir neblogą žurnalą būtų išsileidusios. Mat, literatūra, tai ne kukulių puodas.

Komunistės Lietuvą vadina savo tėvyne, bet visuomet "For Sale". Raudonajai Rusijai. Jos pagalbos ranką tiesia ne savo sesutėms lietuvaitėms, bet komunistėms rusėms. Lyg būtų: štai, mano, šunie, kaulas, bet tau jo neduosiu, išmesiu per tvorą. Tegu kitų šunes jį graužia. Nedyvai, juk jos ir protu svetimu protauja.

Gėdinga, kad lietuviai palikę kas jiems buvo brangiausiai (sako Moterų Balsas) jie išskubėjo ginti nepažįstamą šalį Ispaniją. Gina svetimą, o parduoda savą. Beprotybė! Kodėl tų lietuvių motinos lietuvaitės neišauklėjo savo sūnus, savo tėvynės meilėje ir nesiunčia savos tėvynės ginti? Jei jos save vadina lietuvaitėmis, tai kur čia lietuviškumas ir jų motiniškas jausmas?!

Komunistės savo straipsniuose dažnai mini laisvę. Trokštančios laisvės. Brangiosios! Jeigu jūs protausite svetimu protu, jūs nors laisviausioj šalyj gyvendamos, jausitės nelaisvėj. Jūsų savas protas, savi jausmai, sava laisvė nuslopinta, surakinta svetimų. Išmokikte savu protu protauti, pažinsite tikrą laisvę.

Tokios komunistiškos lietuvaitės, gyvenančios Amerikoj, pačioj lasviausioj ir geriausioj šalyj pasaulyje, bet joms nepakanka, jos verkia Rusijos ir tiek. Tokios rūšies gyvūnai skaitomi prie parazitų klasės.

Moterų Balso korepondentė tik Laisvę ir Vilnį vadina sava spauda. O raudonoji spauda iš Raudonosios Rusijos, ar ne jūsų?

Prašau nesistebėti šiais argumentais, nes čia dalykas tarpe mūsų sesučių lietuvaičių, apie mūsų tėviškę Lietuvą. Vienos nori ją panaudoti Rusijai, o kitos—palaikyti taip, kaip buvo Neprikklausomybės laikais.

Marė Kapsaitė

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBO VEIKLA WORCESTER, MASS.

1933 m. rugsėjo mėn. grupė jaunų ir inteligentiškų moterų suorganizavo Worcesterio Lietuvių Moterų Klubą. Jų tikslas — sujungti į seserišką saryšį visas doras ir garbingas lietuves labdarybės ir kultūros darbams, neatsižvelgiant į jų politines pažiūras.

Pirmaisiais metais organizatorės, norėdamos klubą išaugdyti į didelę organiziciją, nutarė, kad kiekviena narė turi atsivesti nors vieną tinkamą aplikantę į klubo nares. Taip ir buvo padaryta. Po poros metų, į Worcesterio Lietuvių Moterų Klubo įstojo apie 125 narių.

1937 metais klubas įstojo į Amerikos Moterų Klubų Federaciją, bet, dėl įvairių suvaržymų, vėliau pasitraukė. Mat, Federacija reikalavo, kad susirinkimai būtų vedami anglų kalba, aukos siunčiamos federacijai, taip pat buvo reikalaujama kalbėtojas kviesti iš federacijos apmokant ir jų išlaidas. Po poros mėnesių lietuvės nutarė, kad joms vis tik maloniau kalbėti savo kalba ir iš Federacijos išsibraukė.

Worcesterio Lietuvių Moterų Klubas padalintas į tris skyrius: namų, mokslo ir muzikos. Kiekvienam skyriui išrenkama vedėja ir keturios padėjėjos. Visi trys skyriai energingai veikia savo srityje. Namų skyriaus vedėja, pavyzdžiui, susitarusi su įvairiomis įstaigomis ir kompanijomis surengia namų ruošos demonstracijas ir pamokas. Tie vakarai būna labai sėkmingi, nes kiekvienai šeimininkei labai naudinga ir įdomu kuo daugiau žinoti apie namų ruošos darbus. Kai kurios kompanijos klubui paskiria ir aukų. Tie pinigai Kalėdų proga skiriami maistui nupirkti neturtingoms lietuvių šeimoms.

Pirmoji namų skyriaus vedėja buvo Angela Vaišienė, dabar vadovauja Frances Sergiunaitė.

Mokslo skyriaus vedėja surengia paskaitas, į kurias pakviečia žymius kalbėtojus. Ji taip pat seka kitų organizacijų ir institutų paskaitas, į kurias atsilanko ir klubo narės. Šis skyrius surengia savo pramogas ir pelnas panaudojamas stipendijoms. Kiekvieną liepos mėn. skiriama $25,00 premija narės dukteriai, kuri baigia High School su aukščiausiu pasižymėjimu ir nori siekti aukštesnio mokslo. Mokslo skyriaus pirmoji vedėja buvo Teofilė Vitkienė, dabar — Caroline Thompson.

Muzikos skyriaus vedėja diriguoja chorą, kuris praktikuoja kas savaitę. Choras dalyvauja visuose klubo parengimuose ir kas met surengia koncertą. Šio skyriaus pusę pajamų naudojama choro išlaidoms padengti, o kita pusė aukojama Labdarybės Fondui.

Pirmoji klubo pirmininkė buvo Juzė Golembeski. Ji pirmininkavo penkis metus. Vėliau buvo išrinkta Angela Vaišienė, kuri per trumpą laiką prirašė 60 naujų narių. Dvejus metus pirmininkavo Julija Metrikaitė - Lukas.

Dabar Worcesterio Lietuvių Moterų Klube priklauso virš 300 narių, tarp kurių yra gabių ir talentingų moterų. 1942 m. išrinkta sekama valdyba: Marijona Juoazitienė— pirm., Angela Vaišienė — vicepirm., Vanda Marcinkus, — protokolų rašt., Katarina Pupkienė — finansų rašt., Rožė Lukas ir Pranė Sergiunaitė — knygų peržiūrėtojos ir Elzbieta Mažeikienė — maršalka.

Angela Vaišienė

MANO DIENOS

Aš su drauge jau kelintą kartą klausėme, del ko šiemet Kalėdų atostogos atrodo tokios ilgos. Pagaliau nutarėm, kad tai dėl nebuvimo ledo. Manėme kožną deiną eiti ant ežero, o dar iki šiol negavome progos nei slydžių užsidėti. Dar neteko matyti ir sniego. Šiandien, sausio 3, atrodo pas mus, kaip pavasaris.

Beveik esame tikros, kad pašals tik tada, kai vėl mokslas prasidės. Taip jau visada būna.

Bet aš neturiu laiko daug nuobodžiauti. Kalėdoms man tėvelis dovanojo mažą šuniuką, kuris man ir vienai minutei neduoda ramybės.

Aną dien jis man staiga pranyko iš akių. Niekur, ilgai ieškojus, jo negalėjau surasti. Maniau, kad automobilis bus suvažinėjęs, kai draugė patelefonavo, kad mano Fluffy jos namuose apsiradęs. Šiandien aš su juo nuėjau pas tą pačią savo draugę ir vos spėjau apsisukti, kaip mano Fluffy vėl dingo. Kadangi jis buvo prikabintas prie retežėlio, aš labai bijojau, kad jis nebūtų kur susipainiojęs ir užsismaugęs.

Su kelių kitų pagalba aš visur išvaikštinėjau, vis šaukdama jį vardu, bet jo nė balso. Kuo liūdniausiai galvojau apie jo galimą likimą. Pagaliau vienas iš mūsų „Searching Party" narių sako:

—Greičiausiai jis parbėgo namo.

Aš buvau tikra, kad taip kalba tik mane linksmindami. Iki namų visą mylia kelio, o šuniukas toks jaunas. Bet, nors nuleidus galvą, nelinksma, ir visai tikėdama jo žodžiams, aš grįžau į namus.

Kažin ar jūs galite įsivaizduoti mano džiaugsmą, kuomet aš jį pamačiau kantriai manęs laukiant prie namų durų!

Ak, ir vėl girdžiu tą vilnos kamuolį gatvėj aukčiojant. Nežinau, kaip jis galėjo duris atsidaryti?

Turiu baigti. — Linksmų naujų metų.

Nelė Lapė

Su šaudykle

Algirdukas nedidukas,
Dešimt metų beturįs,
Su šaudykle vaikštinėja—
Nori būt drąsus karys.

Ar į stulpą, ar į medį
Mokės šaudyti taikliai
Ir drąsos vis nepraradęs,
Ieško priešo atkakliai.

Vienąsyk paleido strėlę
Užsimerkęs nežinion.
Ir pataikė... Dievulėli!...
Dėdei Mykolui kupron...

Tai gerai, kad dėdė buvo
Apsivilkęs kailiniais:
Strėlė kailyje užkliuvo,
Negalėdama sužeist.

Algirdukai, jeigu nori
Būt narsiu kariu, šauniu,
Gali šaudyt kur į tvorą,
Tik nebliesk senų žmonių.

M. Almonis

Pranešimas iš konferencijos

Worcesterio Lietuvių Moterų Klubo susirinkime atstovės I. Danylienė ir Angela Vaišienė pranešė apie įvykusią moterų konferenciją New Yorke, 1941 m. lapkričio 23 d. Atstovės plačiai papasakojo apie įsteigtą šelpimo fondą ir atkartojo Elenos Devenienės kalbą. Klubo narės, labai atidžiai išklausiusios raportą priėmė.

Ta proga, Worcestero Lietuvių Moterų Klubas nutarė pasveikinti Moterų Vienybę už tokį kilnų sumanymą. Nors dabar turime rūpintis ir šio krašto reikalais, bet suprantama, negalime užmiršti ir savo žmonių. Narės linki pradėtam darbui didelio pasisekimo.

A. V.

Kosmetikai

Vienas amerikiečių laikraštis patiekia labai įdomios statistikos, kokią pinigų sumą išleidžia Amerikos moterys savo grožiui palaikyti. Pasirodo, kad kasmet išleidžiama ne mažiau kaip 2 milijardai dolerių. Ši suma pralenkia tą pinigų sumą, kurią amerikietės išleidžia rūbams ir papuošalams.

Kaip padalinamos šios fantastinės sumos? Per vienus metus amerikietės sunaudoja 4000 tonų ryžių pudros, 52,400 tonų kremo. Šią sumą padalijus iš visų Amerikos moterų, išeina, kad kiekviena Amerikos moteris per metus sunaudoja 2 kilogramu kremo. Toliau sunaudoja 26,500 tonų veido vandens, 19,000 tonų specialių muilų, 17,500 tonų koldkremo, 8750 dieninio kremo, 6562 tonų mandymosi drusks ir 2375 tonus lūpų dažų. Statistikai apskaičiavo, kad kiekviena "inteligentiška" amerikietė šeimos reikalams per metus išleidžia po 307 dolerius. Be to, apskaičiuota, kad Amerikoj „grožio pramonė" stovi penktoje sunkiosios pramonės vietoje. Štai kokią nepaprastą reikšmę amerikietės teikia grožiui.

Kiek jums reikalinga kalorijų

Kalorija, tai šilimos vienetas, kurį mumyse pagamina maisto medžiagos. Jų kiekis priklauso nuo maisto kiekio ir rūšies. Daug valgant, organizmas nespėja sunaudoti visų atsirandančių kalorijų, ir susidaro jų atsargos riebalų pavidalu. Todėl jei jūsų svoris yra per didelis, pamėginkite sumažint savo dieninį kalorijų davinį. Nutukimas gali atsirasti dėl kai kurių liaukų veikimo ar kitų priežasčių, tačiau vienas iš dešimties bus nutukęs dėl per didelio valgymo.

Norėdamas sužinoti, kiek kalorijų kasdien jūs turite normaliai gauti, pirmiausia išsiaiškinkite, kiek jūs turite sverti pagal savo amžių, ūgį ir lyti.

Gautas skaičius bus kalorijų norma, kurios organizmui per dieną pakanka. Nedirbanti moteris reikalauja vidutiniškai 1600 — 1800 kalorijų, dirbanti sėdimą darbą— 2,000. Dirbanti namų apyvokos darbus — 2,200. Vyrui, kurs nieko nedirba, vidutiniškai reikia 1800—2000 kalorijų; dirbančiam raštinės darbą — 2500. Krautuvės pardavėjui ir pan. — 3000. Dirbančiam sunkų fizinį darbą —3500 ir daugiau. Tačiau šie skaičiai yra apytikriai ir dėl to gali būti šiek tiek didesni ar mažesni žiūrint, koks jūsų svoris.

Norėdami sumažinti savo svorį, laikykitės mažesnės, negu nurodyta, kalorijų normos. Tada jūsų kūnas turės naudoti riebalų atsargas. Kad nepakenktų sveikatai, kalorijų normos negalima sumažinti, mažiau 1000 ar 1200 per dieną. Sumažindami savo šilimos kiekį 500 kalorijų per dieną, jūs per savaitę nustosit nuo pusės iki 1 svaro. Reikia tik pasirinkti tokį maistą, kurs ribotų šilimos tiekimą.

Netiesą sako, kuris skundžiasi: „Laikiausi, girdi, dijetos, bet nieko negelbėjo." Keikvienas cukarus gabalėlis mineralinio vandens stiklas ar net saldainis vis prisideda prie jūsų kalorijų sąskaitos. Todėl reikia atydžiai sekti, kiek kalorijų kiekvienas produktas jums teikia.

Antrą vertus, jei jūs norite padidinti savo svorį, padidinkite ir savo kasdieninės šilimos normą iki 400 ar 500 kalorijų.

A BOND OF UNITY.—The handclasp of sincerity and partnership is used by artist John C. Atherton, of Bridgefield, Conn., to depict the close cooperation of the American people and their Government in financing the Defense Program through the sale of Defense Savings Bonds and Stamps. This poster was awarded first prize at the Museum of Modern Art exhibit in New York out of a large number of submitted drawings, and is being used on posters by business firms in advertising, and in numerous other forms to promote the sale of Defense Bonds and Stamps.

Margumynai

Baobaaba

Afrika garsi ir milžinais bei nepaprastai ilgo amžiaus medžiais, kuriuos tenykščiai baobabais vadina.

Anglų rytų Afrikos viename tokiame baobabe; neseniai tapo įrengtas muziejus. Baobab medyje buvo įrengtas muziejui kambarys 3 metrų platumo, 3 ilgumo ir pustrečio metro aukščio. Tačiau toks kambarys nieko nepakenkė šio medžio gyvybei. Jis žaliuoja kaip žaliavęs.

Mokslininkai apskaitliavo, kad šis medelis turįs 4000 metų. Jis pilnas pripiaustytas įvairių inicialų, pavardžių ir tenykščių gyventojų ženklų, kurių tarpe ir pavardė garsiojo keliauninko H. M. Stanley iš piaustyta jo paties 1874 mt.

Gyvatės kraustėsi

Maroke neseniai didelę paniką sukėlė nuodingųjų gyvačių antplūdis, kurios ėjo iš vakarų Afrikos į rytus. Mokslininkai ilgai negalėjo išaiškinti šio masinio nuodingųjų šliužų persikraustymo priežasties. Baisiausia buvo tas, kad gyvatės suplūdo ir į miestus. Tik viename Maroko mieste, vieną sekmadienį buvo užmušta 200 nuodingųjų Afrikos gyvačių, kurių įkandimas neišgydomas. Gyvatės lenda į butus ir viena tokia gyvatė kažkaip pateko nakties metu į geriausią Maroko viešbutį, kuriame įgėlė keturis šveicorius. Buvo iššaukti gaisrininka, kurie apsirengę speciails rūbais pagavo gyvatę tuo laiku, kai ji jau buvo įlindusi į Prancūzų gubernatoriaus apartamentus. Nuo gyvačių įkandimo tada mirė apie 700 žmonių.

Kas yra anatėma?

Anatema (grak. anathema, padėjimas aukščiau) bažnyčios teisėse reiškia tą patį, kaip ir ekskomunika.

Vardas kilęs iš senovės įpročio, kur kare nugalėję priešus ir nenorėdami naudotis pagrobtais turtais, grobį pakabindavo bažnyčioje, ant miesto sienų ir šiaip jau viešoje vietojo. Tai reikšdavo, jog tie daiktai yra atskirti nuo bendro žmonių vartojimo. Visada tai graikiškai vadinosi anathema.

Šv. rašto vadinamajame Septuaginta vertime terminų „anathema" išverstas hebraiškas žodis "chevem", kuris reiškė, be ko kita, iškeikimą, kur iškeikiamasis objektas buvo atskiriama nuo kitų daiktų ir sunaikinamas.

Kristaus laikais žydų sinagogoje jis reiškė išsiskirti su sinagoga.

Ta prasme anatema prigijo ir bažnyčioje, būtent, ji reiškia krikščionies išskyrimą iš bažnyčios.

Ilgai buvo vartojama drauge su ekskomunikos terminu ir tą patį reiškė. Tik nuo XVI amž. retkarčiais reikšdavo bausmę ne kaip ekskomunika.

Šiandien sugrįžta prie senosios reikšmės.

Amfiteatras

Žodis kilęs iš graikų kalbos, reiškias apvalus teatras.

Pas senovės romėnus buvo pradžioje specialus gladiatorių kovoms trobesys, panašus į mūsų laikų cirką. Vidury trobėsio įrengiama apvali ar kiek pailga arena, aplinkui eina sėdynės publikai, įrengtos laiptų principu, sujungiamos laiptų ir koridorių sistema su lauku.

Pradžioje romėnų amfiteatrai buvo mediniai, paskum jie pradėti statyti mūriniai, puošniai bronza ir marmuru išpuošti.

Plinijaus laikais Romoje buvo jau pastatyti devyni milžiniški amfiteatrai.

Kiekvienas stambesnis Romos miestas turėjo savo amfiteatrą.

Garsiausias amfiteatras Romoje buvo Vespasiano pastatytas. Jo griuvėsiai ir dabar dar tebėra gana gerai išsilaikę (vadinamas Colisseum).

Taip pat dar buvo garsūs amfiteatrai Pompojoje, Veronoje, Nimesėje ir kitur.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

METINIS VIENYBĖS KONCERTAS Bus 1942 m., kovo 1 dieną

Labor Lyceum salėje, 947 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y.

VOKIEČIŲ OKUPACIJOS LIETUVOJE PUSMEČIO BALANSAS

Kalėdų pirmą dieną sukako pusmetis, kai vokiečiai užėmė Kauną. Gruodžio mėn gale sueina pusmetis kai jie okupavo visą Lietuvą.

Šia proga pravartu pažvelgti į vokiečių šeimininkavimo pusmetinį balansą politinėje ir kultūrinėje srityse.

Pirmiausia keletą žodžių dėl Lietuvos bolševikiškos okupacijos, kiek ji priskaitytina na vokiečių kreditan. Sovietų okupacija įvyko pasekoje vokiečių su sovietais susitarimo jiems pritariant ir jų palaima. Vokiečiai dėl tos okupacijos ir visų jos padarinių lygiai, jei ne labiau, kalti, kaip ir Sovietai. Šiandieną tai nėra paslaptis. Tai pavyzdžiui patvirtino viešame interview gruodžio mėn. 3 d. aiškiais žodžiais ir Baltimorės bei Vašingtono arkivyskupas Michael J. Curley. Vokiečiai duodami savo sutikimą Lietuvai okupuoti puikiai žinojo, kokia kaina lietuvių tautai tas daroma. Lietuvai vokiečiai lygkeršydami pasitenkino apsaugodami ir repatrijuodami iš okupuotos Lietuvos vokiečius ir "vokiečių kilmės" Lietuvos piliečius; kiek tai buvo pačių vokiečių interesas. Kad tai buvo daroma vokiško interesu sumetimu, aiškiai matosi iš to, kad „repatriavusiems," aikiems ir tikriems lietuviams, lygiai kaip pabėgėliams Vokietijoje, nebeleidžiama grįžti Tėvynėn. Vokiečių interese dar buvo, kad raudonojo teroro pasekoje vokiečiai galėtų vaidinti "išvaduotojų rolę". Tai įrodo faktas, kad okupavus Lietuvą vokiečiai buvo apkurtę lietuvių laisvės troškimo atžvilgiu: jie mat kaip ir jų pirmtakūnai nešė vergijos pančius skelbdami "laisvę" kanuolių šuviais. Dabartinio Lietuvos pavergimo vergimo kaltė krinta išimtinai vokiečiams.

Vokiečiai ignoravo Laikinosios sukilėlių Vyriausybės sudarymo faktą ir 1941 m. birželio mėn. 23 d. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo paskelbimą, kaip jie pradžioje ignoravo ir buvo priešingi Nepriklausomybės deklaravimui Vilniuje 1918 m. vasario mėn. 16 d. Goebelso propagandinis aparatas tylėjo dantis sukandęs ir galvojo apie aneksiją, apie Ostlando įkurimą. Taip ir įvyko: į Ostlando sritį dabar be Lietuvos įeiną dar Latvija ir Baltgudija, kuri dabar vokiečių vadinama Baltrutenia. Ostlando srities pryšakyj, Hitlerio dekretu iš 1941 m. liepos mėn. 17 d. paskirtas vokietis, Reichskomisaras Lohse. Jis ,pareigas užimdamas, paskelbė atsišaukimą į lietuvius, kuriame atsiliepia apie jų tėvynę, kaip apie "buvusią nepriklausomą Lietuvą". Ostlando Reichakomisaras savo atsišaukime pažada lietuviams: "duonos, darbo ir tvarkos," t. y. visų gėrybių, kuriomis Lietuvos gyventojai, be vokiečių malonės, gausiai buvo patys save aprūpinę nepriklausomybės laikais.

Lietuvių Laikinoji Vyriausybė prie Nežinomo Kareivio kapo pareiškė vokiečiams vieną protestą.

Specialai Lietuvos sričiai paskirtas Generalkomisaras Dr. Von Renteln Lietuvos apskritims ir didesniems miestams taip pat paskirta vokiečių komisarai. Lietuva padalinta 20 apskričių, kurie sutalpinti į tris apygardas: Šaulių, Kauno, ir Vilniaus. Šiaulių apygarda apimanti 19,000 kv. klmtr. plotą su 80,000 gyventojų yra didžiausia. Vilniaus sritis apima tik 12,000 kv. klmrt. plotą, bet didžiausia gyventojų skaičiumi, nes turi 650,000 gyventojų.

Pastebėtina, kad nei pradžioje nei vėliau į "buvusią nepriklausomą Lietuvą" neįjungta nei Klaipėdos Miestas nei Suvalkų trikampis, kuriame, pačių vokiečių daviniais, tepriskaityta tik 7,000 vokiečių ir "vokiečių kilmės" gyventojų.

Net menkiausia administracinė įstaiga bei įmonė, nors pavišutiniškai, kartais, išrodytų esanti lietuvių žinioje, tiesioginiai ar netiesioginiai, yra vokiečių eksplotuojama ir neturi veikimo laisvės.

Prie Generalkomisaro sudaryta Generalinė Taryba į kurią lietuviai pakviesti tarėjais. Visa jų esama 9. Bet jie bejėgiai apsaugoti Lietuvos interesus, lietuvių nuosavybę ir žydų turtai. Okupantai-vokiečiai dažnai duoda suprasti, kad lietuvių tautos laisvės busiančios praplėstos ateityje. Bet vokiečių pažadams niekas netiki: Hitlerio pažadų infliacija yra žinoma ir lietuviai žino jų kainą.

Lietuvos valdymo politinės, administracinės bei kulturinės įstaigos koncertruojamos Vilniuje. Kaunas siekiama padaryti tik ekonominiu centru. Administracijos įstaigose vartojama vokiečių ir lietuvių kalbos, bet vokiškoji yra privaloma.

Įstatimdavystės instancija, Seimas, sušaukti neleidžiama. Visos politinės partijos, išskyrus nacionalistinę, veikiančią naciškais pagrindais, uždarytos. Įkurta jaunimo organizacija, Vyčiai, apimanti jaunimą iki 21 metų veikianti tik nacių pagrindais ir nurodymu.

Lietuvos policija įjungta į Reicho policiją. Savos saugumo policijos nėra; veikia tik vokiečių Gestapas. Šalia lietuviškų teismų, veikiančių Nepriklausomos Lietuvos laikotarpio įstatymais, veikia ir grynai vokiški teismai. Jie skirti tam tikroms kriminalėms byloms spręsti ir civilinėm bylom, kai bent vienos pusės esama vokiečio arba asmens "vokiečių kilmės". Vokiškuose teismuose veikia ir vokiški įstatymai. Tai aiškus nepasitikėjimas lietuviškais teismais. Advokato profesija ir praktikai reikalinga specialus vokiečių leidimas. Nežiūrint veikiančių teismų, areštai bei kalinimai Gestapo ir be teismo vykdomi. Apie nekaltų žmonių kalinimą galima spręsti iš pačių vokiečių paskelbto fakto, kad paleista iš kalėjimų "per klaidą" suimtųjų Šiauliuose — 83; Telšiuose — 62; Mažeikiuose — 33. Reikia manyti, kad tokių "per klaidą" suimtųjų skaičius turėjo būti ir kitur didelis. Tai savotiški įkaitai.

Vokiečių paskelbtomis žiniomis rugsėjo mėn. 10 d. Šiauliuose ir Mažeikiuose esą sušaudyta asmenų už tariamus "sabotažo" veiksmus. Atrodo, kad žemaičiai nerimsta iš tradicijos. Pastebėtina, kad sušaudymai ir "per klaidą" suimtųjų paleidimai daromi viešai, teatrališkai, miesto aikštėse, tikslu gyventojus įbauginti. Sušaudomųjų pavardės neskelbiamos. Kai kuriose vietose, pav. Šiauliuose įvestas apgulos stovis. Lietuviams draudžiama apsigyventi Kaune jei ten neturėjo nuolatinės gyvenamos vietos iki birželio mėn. 22 d. 1941.

Ligi spalių mėn. 15 d. 180 žymesnių klaipėdiečių lietuvių buvo priversti apleist Kraštą ir persikelti gyventi į Vokietijos gilumą. Keltis į Lietuvą gyventi jiems neleista. Lietuviams Klaipėdos Krašte neleidžiamas laikraštis lietuvių kalba.. Jie nebeturi ten nei vienos savos mokyklos, jie varžomi dėl lietuviškų pamaldų bei pamokslų; Klaipėdiečiai per amžius lietuviškai kalbėję dabar verčiami savo kalbą apleisti.

Iš mažumų Lietuvoje daugiausia nukentėjo žydai. Vilniuje, Kaune, Šiauliuose ir kitur vokiečių įvesta ghetto, kur žydai izoliuoti nuo kitų gyventojų ir susisiekimas su jais draudžiamas. Jiems panaikinta apsigynimo, judėjimo, darbo, profesijos, nuosavybės, švietimo bei kitos kultūrinės laisvės. Jų judoma bei nejudas turtas konfiskuojamas. Daugiausia dėl žydų turto grobimo iš Generalinės Tarybos atsistandino arba įteikė atsistandinimo prašymus prof. Jurgutis, Vitkus ir Maulonis.

Turimomis žiniomis, vokiečiai lenkų mažumos irgi neglosto.

Religiniai — visuomeninėje srityje visos seniau veikusios ir apie Katalikų veikimo centrą telkusios organizacijos bei draugijos yra uždarytos. Katalikų spauda taip pat nuo sovietmečio neleidžiama. Komisaras von Rentlen tik "pasižadėjęs svarstyti katalikų bažnyčios pageidavimus".

Nors Lietuvoje du univesitetai: Kaune ir Vilniuje, bet neleidžiama atidarytį pimieji du kursai, tai yra aiškiai blogas ženklas įstaigų ateičiai. Pirmieji semestrai teveikia tik Miškininkystės fakultetas ir Dotnuvos Žemės Ukio Akademija.

Vilniuje, dabar vokiečių teleista atidaryti tik 6 gimnazijos. Lenkams jų neleista.

Vietoj Vilniaus mieste 1937 1938 mokslo metais veikusių 80 pradžios mokyklų "Deutsche Zeitung in Litaunen" pranešimu, dabartiniu metu, teveikia 49, o iš jų 22 pradžios mokyklos "del patalpų stokos" tedirba tik pusę dienos. Kaune mokyklos irgi negali veikti normaliai.

Vilniuje veikia Pedagoginis Institutas. Įvedus Institute vokiečių kalbą "Kauener Zeitung" pranešimu jos teklauso tik 40% studentų. Tačiau miestuose steigiami trumplaikiai vokiečių kalbos kursai mokytojams ir tarnautojams.

Nuo spalių mėn. 16 d. įsteigti Sveikatos Rūmai Ostlandui. Jiems vadovauja vokiečiai. Gydytojo profesijos praktikai, be medicinos diplomo ir stažo, reikalingas dar vokiečių leidimas. Leidimai reikalingi taip pat: gailestingoms seserims, vaistininkams, dentistams ir kitiems. Reicho komisaras gali kiekvienu metu suteiktą leidimą atimti. Dr. Matulionio per radio pranešimu Lietuvoje siaučia šiltinė. Žydai gydomi tik žydų gydytojų ir žydų personalo. Raudonojo Kryžiaus pirmininkas atstatytas, pati įstaiga iškraustyta iš savo patalpų, o paskutinėmis žiniomis, įstaig kaip tokia, nustojo veikusi. Ji virto paprasta šelpimo draugija.

Vietoje ankščiau veikusios Eltos, įsteigta vokiečių propagandos įstaiga pavadinta: "Pressedienst des Generalkosariats" su vokiečiu Walter Zimmernan ir Liubecko, prišakyje.

Steigiamas Lietuvoj "Raudonojo teroro muziejus". Jo tikslas nukreipti gyventojų dėmėsį nuo dabartinių sunkumų bei negerovių į bolševikų okupacijos periodą.

Gatvių pavadinimai keičiami vokiškais. Pav. viena svarbiausių gatvių Vilniuje pavadinta "vokiečių gatvė".

Tikslus leidžiamų lietuviškų laikraščių kiekis nežinomas, bet kur kas mažesnis negu Nepriklausmybės laikotarpyje. Lietuvoje betgi leidžiami net du dienraščiai vokiečių kalba. Be to, lietuvių laikraščiams privaloma spauzdinti vienas puslapis vokiškai. Reichskomisaro potvarkiai Lietuvoje spausdinami be lietuvių dar ir vokiečių kalba. Radiofono direktorium paskirtas vokietis. Transliacija be lietuvių vyksta ir vokiečių kalba. Lietuvos himno transliacija nuo rugp. 15 d. draudžiama. Draudžiama taip pat Lietuvos vėliavos ir kitų tautos simbolių viešai vartojimas. Bibliotekos valomos ne tik nuo bolševikiškos, bet ir prieš naciškos literatūros. Vienu žodžiu, Lietuvos germanizacija vykdoma plačiu mastu ir pilnu tempu.

Tulas linkęs ieškoti palyginimo tarp dviejų Lietuvos okupacijų. Tai grynas nesusipratimas: vokiečiai to ir nori: mat sudrumstame vandenyje jiems lengviau žvejoti. Bergždžios pastangos; Lietuva nekenčia rudos okupacijos, kaip nekentė raudonos. Joks vergijos pakitėjimas laisvės neatstoja: lietuviai yra Lietuvos krašto šeimininkai ir tos teisės niekam, nei "Rerrenvolkui" neužleis. Lietuvos nepriklausomybė turi būti atstatyta.

L. P.

IR DIDŽIAUSIAS GUDRUOLIS BE SPAUDOS — TAMSUOLIS

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

KULBOKŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ
(SUMNER-HART LIQUOR STORE)
132 SUMNER AVE., BROOKLYN, N. Y.
Lietuvis perka pas lietuvį!

Brooklyniečiam pažįstami Kulbokai visados yra pasiruošę patarnauti su geriausios rūšies degtine, vynu ir gerais importuotais gėrimais.
PRISTATOMA Į NAMUS
Tel.: EVergreen 8-7047
Lic. No. L1030

PARK FLORIST
GĖLININKAS
MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: VIrginia 9-3112

Gėlės įvairioms progoms: laidotuvėms, vestuvėms, baliams ir t.t.
Taip pat nuomojam palmes.

ANTANAS DAUKANTAS
Tony's Bar & Restaurant
948-950 JAMAICA AVE.
Tel. AP. 7-9793
RESTAURANAS IR BARAS
Didelė, graži salė vestuvėms, parėms, šokiams ir kitokioms pramogoms
★
GERAS PATARNAVIM
JAUKI NUOTAIKA
TONY'S BAR & GRILL
ANTANAS DAUKANTAS, sav.
948-950 Jamaica Ave. Cypress Hills,
Brooklyn, N. Y.

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.

LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keiksai pristatomi į visas Brooklyno miesto ir apylinkės dalis. Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.
Mūsų kepykloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

Žiūrėkite — Tarzano apysakos tęsinys aštuntame puslapyje

No. 185. — Tarzanas pasislėpęs ir į visas puses kraipydamasis kad, kartais, priešas į jį nepaleistų kitą strėlę, šoko į krumus. Pasislėpęs priešas greit pašoko ir pradėjo bėgti.

Tarzanas pasku vydamasis šaukė — "Stok, aš tavęs nesužeisiu. Tik pasakyk, kodėl tu su savo draugu bandei nužudyti baltąją merginą."

Bet išsigandęs juodasis žmogus nekreipė jokios domės. Jis manė, kad jam pavyks nuo Tarzano pabėgti, savo gyvybę išgelbėti ir dar paslaptį neišduoti.

Karts nuo karto jis atsigręžęs paleisdavo strėlę į Tarzaną. Jam dar nepavyko pataikyti. Bet tik vienas laimingas šuvis... ir visas reikalas būtų baigtas!

POVANDENINIS LAIVAS PUOLA POVANDENINĮ LAIVĄ

Šiais karo laikais labai dažnai girdime, kad povandeninis laivas nuskandino kitą laivą, tačiau kaip tas įvyksta retas žino ir matė. Čia paduodame vaizdelį iš kovos jūrose, kuris bent kiek parodys, kaip šiandien kovojama su povandeniniais laivais.

Povandeninio laivo bokštelyje kapitonas prie periskopo. Pro apskritą matymo lanką matyti, kaip banga rūsčiai švystelėja ir aplieja vamzdį su žiūronu, kuris vos vos išlindęs iš jūros.

Visa mašina po vandeniu, o priešais puikus taikinys. Priešo povandeninis laivas!

Ilgas, margai dažytas siluetas, kuris jūros paviršuje sunkiai įžiūrimas. Šis priešo povandeninis laivas eina visu greičiu ir visai netikėtai atsirado šalia to, kuris lindėjo vandenyje.

Tai yra didelis netikėtumas, tačiau kare daug netikėtumų pasitaiko ir laimi tas, kuris juos išnaudoja.

Trumpas signalas.

— Paruošti dviejų torpedų šūvis!

Kapitonas kiek neramiai žiūri pro savo akį į paviršių ir į svetimąjį povandeninį laivą.

Bus vienas rečiausių šūvių... kad tik pataikytų... Jis nuleidžia savo laivo periskopo vamzdį kaip galima žemiau, prie pat vandens, kad tik priešas jo nepastebėtų. Tačiau jūra nerami, o iš vandens kyšantis vamzdis yra toks mažas. Ir tik didelė laimė gali pasukti akį į ten.

Prasideda skaičiavimai. Žiurėdamas pro periskopą iš po vandens, tuo pačiu metu kapitonas duoda nurodymus, kaip išlaikyti laivą ir atkreipti jį su torpedų gerklėmis povandeninio laivo nosyje.

Yra! Dvi torpedos! Ugnis!

Trinktelėja šūvis, akys prie taikomojo vamzdžio išsiplečia. Tik vienas kapitonas mato, kas bus su taikiniu. Visa kita įgula torpedų skyriuje, prie mašinų, elektros manometrų ar vairo ratų — pradeda klausyti ir skaičiuoti. Jie nemato, bet girdi...

Ligi 30 suskaičius turi pasigirsti galingas torpedų trenksmas. Jei jis bus — su taikiniu susitikta. Jei ne — prašauta pro šalį.

Drebančios dėl būsimos sėkmės širdys.

27 — 27 — 29 — 30.... Tyla vis, tik sunkus vandens judesys.

31... 32... Argi nepataikyta! Ir staiga purtinantis drebėjimas. Priešo povandeninis laivas, dūmams ir vandens stulpui išsisklaidžius, gula ant šono ir skęsta. Jo šarvai silpni ir torpeda lengvai gali jį perplėšti pusiau.

Iškilt! — Komanda povandeniniame laive, kuris nugalėjo. — Pasiruošt gelbėjimo darbams!

Iš juodos vandens gelmės didingai iššoka juodas povandeninis laivas, kurio buveinė —vandenyno gelmė. Jis pasuka į priešo pusę, kuris dabar susuktu ir išplėštu šonu, užsivertusiom skardom gula vis giliau jūron. Jo jūrininkai šoka pro atidarytą angą ir puola į vandenį. Baisu yra mirti tame juodame metalo karste...

* * *

Anglai prieš vokiečių povandeninius laivus kovoja visokiausiais būdais. Paskutiniu laiku apie tų laivų veiklą žymiai mažiau girdėti, nes ypatingai sustiprinta anglų aviacijos žvalgyba viršum jūros. Lėktuvai ore išbūna nuo ryto ligi vakaro, kartais skraidoma ir naktimis.

Be to, lėktuvai apginkluoti bombomis, bet ne paprastomis, o giluminėmis. Tai esąs pats naujausias anglų išradimas.

Lig šol gilumines bombas turėdavo laivai - naikintojai, kurie, klausytuvais pajutę povandeninį laivą, puldavo ir svaidydavo tas bombas, sprogstančias palaipsniui vis didesniam gilyj. Taip, kad ir giliai suspėjęs nusileisti laivas — turėdavo būt tokios bombos sužalotas.

Paskutinėm dienom giluminėm bombom apginkluoti lėktuvai. Ir pora atakų prieš povandeninį laivą anglų žvalgyba jau įvykdė.

„Tai buvo trumpas, bet tikras momentas. Laivas labai greit nėrė dugnan. Viena, antra, o paskui tiesiai jo viduriu ir trečioji giluminė bomba. Jūra užvirė toj vietoj, kur jos sprogo. Dešimt minučių sukom ratą toj vietoj ir matėm kažkokių plūduruojančių gabalų ir daug alyvos. Buvom tikri, kad laivas surado kapą, kurio viršuj mes skraidėme."

VIENYBĖS AGENTAS

JONAS KRUNKLYS, kaipo generalinis Vienybės agentas New Yorke ir apylinkėse, šiuo metu laikraščio reikalais ypač energingai rūpinasi. Keleto dienų laikotarpyje Jonas Krunklys gavo eilę naujų skaitytojų Vienybei ir Lietuvos žurnalui. Ta pačia proga, lankydamasis Brooklyne ir apylinkės lietuviuose, Jonas Krunklys priima ir senąsias Vienybės ir Lietuvos žurnalo prenumeratas.

LIFE IN THE ROAR *by* KANE

"YOU'RE LUCKY—MY DOCTOR SAYS I CAN ONLY EAT LEAN MEAT!"

JAPONAI MANILOJE UŽPULDINĖJA BALTUOSIUS

WASHINGTON. — Okupavus Manilos miestą Filipinuose, japonai pradėjo užpuldinėti baltuosius žmones ir jiems net grasinti mirtimi, nežiūrint, kad jie turi teisės naudotis civilinių žmonių privilegijomis. Dėl tų užpuldinėjimų Jungtinių Valstybių vyriausybė ruošia griežtą protestą.

MOKESČIAI NUO PELNO

WASHINGTON. — Prezidento Roosevelto ateinančių metų biudžetas toks didelis, kad mkesčiai turės būti žymiai padidinti. Numatoma nuo pelno mokesčius pakelti iki 50 nuoš. Socialės apsaugos reikalams mokesčiai pakils 2 bilijonus dolerių, o visi kiti mokesčiai turės pakilti apie 7 bilijonus dolerių.

LONDON. Paskutiniu laiku Suomijoje atvirai reiškiama Rusija. Ryšium su nesutikimais vokiečių generaliniame štabe ir paskutiniais nepasisekimais rytų fronte, suomių socialdemokratų organas sako, kad dabar yra geriausias laikas nutraukti karą su Rusija.

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. J. STALONAS
218 Ridgewood Ave.
Brooklyn, N. Y.
Valandos:
1—2 p. p.
6—8 vakare
Tel. APligate 7-1433
arba Academy 2-7400

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

SHAPOLAS ir VAIGINIS
Bar and Grill
★
Svetainė vestuvėms, puotoms ir kitokioms pramogoms
★
147 THAMES STREET,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 4-7613

I. BANAS SIGNS
Ign. Banasevičius, Dailininkas.
Daromos įvairios iškabos auksinėmis ir kitokiomis raidėmis
Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai
Kreipkitės:
IGN. BANASEVIČIUS
350 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėlioms ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA
WCNW kilo
Pirmadieniais 8:30 v. v.
Ketvirtadieniais 7:00 v. v.
Šeštadieniais 6:30 v. v.
J. GINKUS, vedėjas
495 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-7143

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS
★
RHEINGOLD Extra Dry Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
*
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
*
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
*
Kasdien muzika ir šokiai.
*
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn. N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET
Tel.: EVergreen 8-7179

Važinėdami Long Island, lankykitės gražiame Great Necke
PUIKIAUSIA IR PATOGIAUSIA UŽEIGA TIK PAS
A. KASMOČIŲ
Salė šokiams. Gražus parkas. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, vyno, šampano. — Puikiausias alus RHEINGOLD EXTRA DRY
Gardūs užkandžiai. Mandagus patarnavimas.
Ten galite suruošti piknikus, išvžiavimus ir bankietus.
STEAMBOAT INN
89-91 STEAMBOAT ROAD GREAT NECK, N. Y.
Great Neck 1546

HENRY'S
SALDAINIŲ IR LEDŲ KRAUTUVĖ
199 GRAND STREET BROOKLYN,, N. Y.
(šale Vienybės)
GARDŪS NAMIE GAMINTI LEDAI. GERIAUSIOS RŪŠIES SALDAINIAI, ĮVAIRŪS UŽKANDŽIAI, SODĖ
Pietūs tarp 12 ir 2 val.
HENRY FICK, Sav.
Tel. EVergreen 4-8848

Didelis Drabužių Išpardavimas

ŠIĄ ir dar kitą savaitę galite gauti labai pigia kaina žieminių bei rudeninių paltų ir kostiumų, pasiūtų iš geriausios rūšies medžiagos. Visa tai pagaminta lietuvių darbininkų.

Mūsų dirbtuvėje gaminami drabužiai yra 100 nuošimčių vilnonės medžiagos. Mes siuvame tik gerus drabužius. Mūsų dirbtuvė yra žinoma visiems daugiau, kaip dvidešimts penki metai.

Taigi, pasinaudokite proga, įsigykite mūsų pačių gaminamą ir parduodamą drabužį. Mūsų sandėliuose jūs rasite didžiausią drabužių pasirinkimą. Už tuos pačius drabužius jūs kitur mokėsite žymiai brangiau.

Mūsų drabužių dirbtuvė ir sandelis yra: 21-10 49th Ave. Long Island City. Važiuodami IRT Flushing linija, išlipkite Hunterpoint Ave. stotyje, kuri yra apačioje mūsų dirbtuvės. Taip pat — Independent Crosstown linija važiuodami, išlipkite 21 Street — Van Alst stoty. Be to, galite važiuoti Lorimer-Graham karu, iki paskutinės stoties.

Kuriems patogiau, galite užeiti į mūsų sandėlį New Yorke — 79 Fifth Ave., tarp 15 ir 16 gatvių. Išlipkite Union Square stotyje.

JONAS ŠIMĖNAS
(Kasdien nuo 8 v. r. iki 6 v. v.)
21-10 49th AVENUE LONG ISLAND CITY
Tel.: ST. 4-6540 arba GR. 7-1688

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE CORR CHAIR
409 ir 417 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451
MARIJA PETRAITIENĖ IR SŪNŪS
Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus
Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuošimčių
Ateikite pasižiūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis
Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuvėse.
Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuošimą

VIENYBĖ

BROOKLYNO DRAUGIJŲ TELEGRAMOS BRITANIJOS PREMIERUI

Gruodžio 24 d. Lietuvių Tautos Fondas pasiuntė sekančią telegramą Anglijos premierui p. Winston Churchill:

"Lietuvių Tautos Fondas sukurtas gelbėti Lietuvos laisvės kankiniams, ištremtiems į Sibirą, šaukiasi Tamstos humaniškos intervencijos pas Rusijos vyriausybę Baltijos tremtinių naudai: pirma, suteikti pašalpą; antra, išrūpinti jų išlaisvinimą. Mes taipgi prašome pareiškimo, kuris pripažintų besitęsiančią Baltijos valstybių teisę į Nepriklausomybę ir progą lietuviams prisidėti prie galutino demokratijų laimėjimo su savo tautinėmis ginkluotomis pajėgomis ir vyriausybe ištrėmime.

JUOZAS GINKUS,
Tautos Fondo Pirm."

Nuorašas taipgi pasiųstas Valstybės Departamentui.

Valstybės Departmentas gruodžio 31 d. laišku padėkojo už telegramą, gi Britų Ambasada Washingtone atsiliepė sekamai:

"Ministeris Pirmininkas prašė Ambasadą padėkoti Tamsta už gruodžio 24 d. telegramą. Jūsų telegramos nuorašas yra siunčiamas Užsienių Reikalų Ministerijai Londone, kame ji susilauks atidaus svarstymo."

Dariaus ir Girėno Postas irgi pasiuntė šio turinio telegramą Britanijos Premierui:

"Lietuvių karo veteranų vardu sveikiname atvykus šion šalin. Būdami tikri Amerikos ir Britų Demokratijų laimėjimu prieš pikto ir agresijos pajėgas, mes prašome tikslių užtikrinimų prieš rusų agresiją ateity Lietuvoje ir seseriškose Baltijos valstybėse, vieno miliono Amerikiečių gimtinėse. Teikitės sudaryti galimybių tremtiniams lietuviams, latviams ir estams sudaryti ištrėmime vyriausybės ir ginkluotus dalinius kovoti ginklo draugystėje su sąjungininkėmis Amerika ir Britanija, laisviems nuo baimės rusiškos agresijos ateity."

LEGIONIERIŲ POSTO SUSIRINKIMAS

Sekmadeinį, sausio 11 d. 3 val. po pietų, Povilansko salėje, 158 Grand St., Brooklyn, N. Y. vyksta Lietuvių legiono Dariaus-Girėno Posto No. 1 metinis susirinkimas, naujų vadų įpareigojimas ir priėmimas. Taip pat bus priimami nauji lietuvių legiono nariai. Susirinkime gali dalyvauti svečiai ir pritarėjai. Po susirinkimo bus vaišės ir pasižmonėjimas. Nariai prašomi dalyvauti ir atsivesti savo draugus ir pažįstamus. L.

UŽ PADANGĄ IKI 7 METŲ KALĖJIMO

New Yorko valstybės legislatūra dabar svarsto įstatymo sumanymą, įvesti specialę bausmę už automobilių padangų vogimą. Įstatymo projekte numatyta automobilių padangų vagis bausti nuo 1 iki 7 metų kalėjimu.

MIESTO TARNAUTOJAI DIRBS 6 DIENAS SAVAITĖJ

Pradedant šeštadieniu, sausio 10 d. visi New Yorko miesto tarnautojai ir valdininkai pradės dirbti 6 pilnas dienas savaitėje. Iki šiol daugelis dirbdavo tik penkias ir pusę dienas.

AUKOS LIETUVAI VADUOTI REIKALAMS

Gruodžio 19 d. įvykusiame pas G. J. Jokubaitį, George's Lighthouse restaurane Prezidento Smetonos primtuvių pobūvyje, Lietuvai Vaduoti reikalams surinkta šios aukos: Po $5.00 aukavo: G. J. Jokubaitis, A. Augūnas, G. Šliakis, pp. Lapiai ir J. Spurga. Po $2.00 aukavo: A. Jankienė, J. Traigis, P. Januška. Po $1.00 aukavo: p. Augūnienė, J. Valaitis, M. Kulbokas, D. Klinga, p. Kriaučiūnienė, p. Mikalauskienė, A. Mikalauskas, p. Spurgienė, p. Danielienė, J. Tysliava ir Ksav. Strumskis. Iš viso $42.00.

NORI ĮVESTI 7 DIENŲ DARBO SAVAITĘ

Jau kuris laikas New Yorko miesto mayoras kalba apie įvedimą septynių dienų darbo savaitės New Yorko miesto tarnautojams ir valdininkams. Dėl tokios darbo savaitės įvedimo pasipylė protestų, kuriuose sakoma, kad šiuo metu nėra reikalo įvesti tokią darbo savaitę tarnautojams. Nežiūrint tų protestų miesto mayoras sako, kad bet kurią dieną jis gali paskelbti tokios darbo savaitės įvedimą New Yorke. Bet tuo tarpu jis tyli.

VYRŲ REGISTRACIJA

KAS: Visi vyrai gimę tarp 1897 metais vasario 17 d. ir iiki 1921 m. gruodžio 31 d., jei gu anksčiau neįsiregistravo, privalo registruotis.

KADA: Registracijos diena 1942 metų vasario 16 d. tarp 7 val. ryto ir 9 val. vakare (Vietiniu laiku).

KUR: Vietiniuose registracijos punktuose (Draft Boards), kurie bus nurodyti. Registracija vyksta visose Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Alaskoje, Hawai salose ir Puerto Rico.

LVS BROOKLYNO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Pasibaigus šventėms ir po Prezidento Antano Smetonos priėmimo, šaukiamas Lietuvai Vaduoti Sąjungos Brooklyno skyriaus esktra susirinkimas, į kurį kviečiami bet kuo prisidėję prakalbas rengti ir norį į sąjungą įstoti.

Susirinkimas įvyks Garšvos patalpose sausio 13 d. antradienį, 8 val. vakare. Bus išduoti iš prakalbų raportai ir atskaitos.

Sekr. J. Valaitis

KVIEČIA Į FLORIDĄ

Petronėlė - Kiburienė šiomis dienomis gavo siuntinį oranžių ir kitų saulėtos Floridos vaisių nuo savo dukters Adelės Faller-Kiburytės, kuri neseniai apsigyveno su savo vyru Miami, Floridoje. Adelė kviečia į Floridą pasisvečiuoti. Adelės vyras dabar dirba Floridoje prie aviacijos.

ATLETŲ KLUBAS PIRKS DEFENSE BONDS

Brooklyno Atletų Klubo metiniame susirinkime, įvykusiame savo namuose sausio 2 d. buvo rinkta klubo valdyba. Visi senieji valdybos nariai palikti tie patys, tik vienas vicepirmininkas išrinktas naujas. Padaryta svarbių nutarimų. Vienas iš jų: išrinkta du nariai dalyvauti Williamsburgho Civilinės Apsaugos Komiteto susirinkime sausio 15 d., kur bus tariamasi kas daryti ,kad tinkmiau sutvarkyti Williamsburgho civilinę apsaugą. Antras nutarimas: Klubo vardu nupirkti už šimtą ar du šimtus dolerių Defense Savings Bonds, o vėliau kas mėnesis nupirkti daugiau už tam tikrą sumą. Tai pavyzdis, kurį turėtų pasekti tos draugijos ir organizacijos, kurios iki šiol Apsaugos bonų nepirko.

Iš klubo rengtos 40 jubiliejinės vakarienės pasekmių raporto matyt, kad klubas turėjo pelno, na, ir moralės paramos. Žmonių į vakarienę atsilankė daug. Visiems svečiams klubo valdyba šia proga nuoširdžiai dėkoja už paramą.

J. J.

LA GUARDIA APIE NEW YORKO CIVILINĖS APSAUGOS ORGANUS

New Yorko miesto mayoras La Guardia jau seniau, kai jis lankėsi pietų vakarų valstybėse, pareiškė didelio pasipiktinimo dėl nevykusių civilinės apsaugos bandymų New Yorke. Tuomet jis sakė, kad grįžęs į New Yorką pakratys tuos, kurie už tuos nepasisekimus atsakomingi.

Šiomis dienomis p. La Guardia išsamiai išnagrinėjo civilinės apsaugos organizaciją New Yorke ir priėjo išvados, kad nemažiau 60% tos svarbios organizacijos narių yra nekompetentiški savo pareigoms. Apie 60 vadinamų wardenų ir savanorių pagelbininkų atleidžiami nuo pareigų vien dėl to, kad jie protiškai ar fiziškai toms atsakomingoms pareigoms persilpni.

Daugelyje atvėjų vadinamieji civilinės apsaugos sargai nėra užtektinai fiziškai stipryus, kad atlaikyti kokį nors bombardavimą. Toki sargai ne tik nebūtų pagalba civiliniams žmonėms, bet priešingai sudarytų dar didesnį pavojų, negu jis ištikrųjų panaši į drausmingą ir atsakomingą organizaciją, kuria žmonės gali pasitikėti.

NAŠLIŲ BALIUS NEPAPRASTAI PASISEKĖ

Pereitą sekmadienį, sausio 4 d. Brooklyne įvyko Našlių Balius. Tokio gražaus ir linksmo baliaus dar niekad nebuvo. Moterys ir vyrai buvo pasipuošę gyvomis gėlėmis; našlės ir našliai raudonomis rožėmis. Iš Kearny, N. J. atvažiavo du autobosai ir keli automobiliai. Kiti atvažiavo traukiniais. Buvo graži programa: dainavo našlės, K. Kundrotukas pagrojo pianine armonika, R. Garliauskaitė pašoko, o jai pianu paskambino A. Vaitekūnas, F. Masiulytė papasakojo apie "ziperį" L. Juodytė dainavo solo ir pati sau pritarė gitara, A. Maslauskaitė dainavo solo, akompanavo muzikas J. Jankus.

Žmonių buvo tiek, kad Apreiškimo parapijos salė buvo permaža. Balius prasidėjo gražioje nuotaikoje. Salė buvo labai gražiai išpuošta. Šokiams grojo Jezavito orkestras.

"Basketbolą" laimėjo Ona Maskolaitis. Dovanas gavo šie: 27 metus našliavusi M. Baranauskienė, 3 mėnesiu našlaivusi E. Žibatienė iš Kearny, N. J., didžiausia našlė H. Arlan ir mažiausia T. Stačienė, storiausia Lipnickienė, ploniausia Strupienė iš Newark, N. J. Ilgiausiai našliavęs (18) metų V. Ordinas ir tik tris mėnesius našliavęs Butkus; didžiausias našlys J. Pučinskas ir mažiausias Jonas Degutis, abu iš Kearny, N. J.

Šv. Monikos draugija yra dėkinga visiems pasidarbavusiems baliaus surengime ir pasisekime, ypač bilietų platintojams ir visiems kitiems prisidėjusiems prie baliaus surengimo. Dėku ir atsilankiusiems. Didžiausia padėka Kearny, N. J. Našlių klubui, p. Atkočaitienei, p. Degučiui už didelį pasidarbavimą. Negreitai pamiršime šį puikų ir linksmą balių.

H. F. V.

PAVEIKSLAI IŠ MŪSŲ GYVENIMO

Jonas Atkočaitis turi nutraukęs labai daug gražių spalvotų ("krutamų") paveikslų iš Brooklyno ir apylinkių lietuvių gyvenimo. Jo paveiksluose matyti lietuviai dirbtuvėse, siuvyklose, laukuose ir šiaip poilsio metu.

Tokie ir kitokie Jono Atkočaičio traukti paveikslai bus rodomi sausio 30 d., penktadienį, 7 val. vak., Shapolo ir Waiginio svetainėje, 147 Thames St., Brooklyn, N. Y. Visi kviečiami, nes įžanga nemokama.

Jonas Atkočaitis taip pat parodys svarbesnius lietuviško gyvenimo įvykius. Jis rodys vėliausiai trauktus paveikslus lietuvių siuvėjų dirbtuvėse. Taigi, atėjusieji tų paveikslų pažiūrėti, galės pamatyti patys save.

APSIVEDĖ

Sekmadienį, sausio 4 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, North 5th ir Havemeyer St., susituokė gerai žinomo visuomenės veikėjo ir Rimbo leidėjo Ch. Paulausko duktė Aldona Paulauskaitė su Edwardu Petrėnu.

Vestuvių pokilis įvyko Broklyn Central Palace, 16 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

NAUJA DEMOKRATŲ KLUBO VALDYBA

K. Gagas, kuris iki šiol buvo Lietuvių Demokratų Klubo šeimininku, pasitraukė iš tų pareigų. Klubas, kaip buvo, taip ir yra toje pačioje vietoje: 416 Hooper St., Brooklyn. N. Y. Be to, klubas išsirinko naują valdybą ir paskyrė naują šeimininką. Naujoji valdyba ir šeimininkas kviečia savo narius ir toliau lankytis klube.

J. A. Jakulevičius

GRAŽIAI MINĖJO SČEGAUSKO GIMTADIENĮ

Šeštadienį, sausio 3 d. Daukanto salėje, Jamaica, L. I. įvyko plačiai žinomo visuomenės veikėjo ir buvusio Vienybės bendrovės prezidento, Benedikto Sčegausko 60 metų gimtadienio minėjimas. Ta proga buvo suruoštas pobūvis, kurį surengti daugiausia pasidarbavo J. Garšva, A Daukantas ir U. Bacevičienė.

Minėjime dalyvvo per 15(p. Sčegausko giminių, draugų ir pažįstamų. Po vakarienės vakaro tostmasteris dr. M. J Vinikas pakvietė kai kuriuos svečius pasakyti prakalbėles. Kalbėtojai daugiausiai sveikino jubiliatą, prisiminė praeityje atliktus darbus ir nurodė Sčegausko nuopelnus, lietuvių visuomeniniame darbe. Galop pats jubiliatas nuoširdžiai padėkojo rengėjams už taip malonų priėmimą, už sveikinimus ir gražias kalbas, sveičiams už atsilankymą. Susirinkusių vardu jubiliatui įteiktas gražus rankinis laikrodėlis. Programai pasibaigus buvo šokiai.

REP

KRIAUČIAI TAUPYS MEDŽIAGĄ

Amerikos kriaučiai galvoja kaip dabar sutaupyti kuodaugiausia medžiagos.

Neseniai įvyko vyrų drabužių madų sąjungos suvažiavimas, kuriame medžiagos taupymo sumetimais buvo pasiūlyta pakeisti vyrų drabužių madas, kad reikėtų naudoti mažiau medžiagos. Suvažiavime buvo rekomenduota vietoje nešioti vyriškų bruslotų (vesikių), nešiūti vyriškų eilių sudviem porom kelnių, panaikinti užlenkimus kelnių apačioje trumpinti apsiaustus (overkotus), nedėti prie kišenių skylių kišenėms uždengti. Tai

BUS ĮVESTAS DIENOS ŠVIESOS TAUPYMO LAIKAS

Tikslu sutaupyti elektros energijos, New Yorke ir visose kitose valstybėse netrukus bus įvestas dienos šviesos taupymo arba vasaros laikas. Dienos šviesos taupymo laikas įvedamas visam karo laikui ir šešiems mėnesiams karui pasibaigus.

TUBELIENĖ IŠVYKO Į CLEVELANDĄ

Pirmadienio rytą p. Jadvyga Tūbelienė, kuri pora savaičių svečiavosi pas J. Valaičius su dukteria Maria išvyko į Clevelandą, kur Tūbelytė mokosi, o p. Tūbelienė rengia eiti į paskaitų Ohio ir Michigan valstybėse. Vėliausiu laiku į ruošė paskaitą Raudonojo Kryžiaus jaunuolių organizacijoms.

LEHMANAS PRAŠO PREKIŲ IR NUOMŲ KONTROLĖS

New Yorko valstybės Gubernatorius Lehman, atidarydamas 165-ją New Yorko Seimelio sesiją įspėjo, kad šiuo metu didžiausias Amerikai pavojus yra infliacija. Tikslu nuo jos apsisaugoti būtina reikia kontroliuoti prekių kainas ir butų nuomų normas. Ta proga jis prašė seimelio sumažinti valstybės mkesčius ir taupyti valstybės pinigus.

JERSEY CITY, N. J. — miesto valdyba nutarė panaikinti visus dujinius žibintuvus miesto gatvėse. Tas daroma dėl to, kad karo metu ypač puolimams iš oro vykstant, sudaro didelio pavojaus visam miestui. Vietoj dujinių žibintuvų netrukus bus pastatyti elektriniai.

Sąrašas aukavusių LVS prakalbose, gruod. 14d.

Juozas Nickus	1.00
Marijona Raubienė	5.00
Jasukynaitė	5.00
Kasparas Bumbutis	5.00
Petras Liutkus	5.00
Mykolas Bulka	10.00
Adv. Andziulaitis	5.00
Marcinkaitis	5.00
Stasys Dailidėnas	5.00
John Adams	5.00
Albert Benderis	5.00
Kostas Garbanauskas	10.00
Povilas Vitkus	5.00
Petras Janušas	5.00
Sylvestras Beniušas	10.00
J. Valukienė	5.00
Garšvienė	5.00
Strumskienė	5.00
Mart. Dausevičius	5.00
Ksav. Strumskis	10.00
Joe Peterson	5.00
Ant. Mikalauskas	20.00
Šaltienė iš Great Neck	5.00
Antan. Olis iš Chicagos	20.00
Vladas Tarulis	30.00
Antanina Cirkelienė	5.00
Dr. Jonas Vlukas	28.00
G. Lapinskas	5.00
Juozas Garšva	38.50
Anastaz. Pobinienė	5.00
Kazim. Šalinskas	10.00
Šitininkas Končius	5.00
Jurgis Žvirblys	5.25
Maspetho Jocius	5.00
Šunkurys	5.00
Petras Pėstininkas	5.00
Janina Simutienė	5.00
Stašinskienė	5.00
Petras Atkočaitis	10.00
Vincas Stankevičius	5.00
Motiejus Smetona	10.00
Salomija Lauciškis	5.00
Henrikas Katkus	5.00
Charles Kairaitis	20.00
La Patria student. klub.	10.00
Menderis	1.00
Jonas Ramoška	2.00
Elena Mikalauskaitė	1.00
Domin. Vaicekauskas	1.00
F. Šniras	1.00
Sebast. Valentinas	1.00
Juozas Bubnelis	1.00
Motiejus Šulckus	2.00
Bernard. Ramoška	1.00
Ona Geležinienė	2.00
Antonina Bušmienė	2.00
Juozas Kasparaitis	1.00
Budvilienė	1.00
Morta Šablickienė	1.00
Mrs Žebarauskienė	2.00
Jonas Toliušis	1.00
Domin. Toleikis	1.00
Jonas Valaitis	5.00
Alice Belauskas	2.00
Antan. Stankevičienė	2.00
J. Nickus	1.25
Leonas Pocius	1.00
Vladas Ivonis	2.00
Lionė Juodytė	1.00
Petronėlė Keršulienė	5.00
Juozas Bastys	1.00
Antanas Pranaitis	1.00
Jokubas Gedrimas	1.00
Tamašauskas	1.00
Lapinskas	1.00
Jonas Balkus	5.00
Antanas Saleckis	1.00
Povilas Kirius	1.00
Laurynas Tamkus	1.00
Marijon. Kaukurienė	1.00
Antanina Samuolis	1.00
Viktorija Bielevičienė	2.00
Antan. Jankuvienė	5.00
A. Byron	1.00
M. Miklaševičienė	1.00
Jonas Limontas ir žmona	2.00
Kotryna Govedienė	5.00
Alekas Muras	5.00
Albertas Muras	1.00
Povilauskas	5.00
Golda P. Harris	1.00
Jokub. Mockevičius	.75
Latvijos lietuvaitė	1.25
Žvirblis	.50
Adolfas Gudaitis	2.25
Jonas Ramona	5.00
A. B. Strimaitis	3.00
Morta Poderis	1.00
Petras Zerckus	5.00
Sofija Juškienė	1.00
J. Žukauskas	1.00
A. Želmis	1.00

(Bus daugiau)

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

toliau— žiūrėkite kitame Vienybės numery

No. 186 — Besiskubindamas nuo Tarzano laukinis žmogus įšoko į upę. Jis skubiai plaukė, o Tarzanas vis paskui. Tik staiga milžinas krokodilas...

...pasirodė ir laukinį žmogų prarijo. Taip žuvo ir kitas gražuolės priešas. Su juo dingo ir paslaptis kodėl jie taip norėjo ją nužudyti.

Ar tai paskutinis gražuolės priešas, ar dar ir daugiau jų džiunglėse slapstosi— pagalvojo Tarzanas ir desperatiškai plaukė į pakraštį, norėdamas išsigelbėti nuo krokodilų.

Tuo tarpu gražuolė taip skubiai bėgusi nuo Tarzano, sustojo. Pabėgusi nuo nepažystamo vyro, jos baimė išnyko. Ji užsigeidė dar kartą pamatyti Tarzaną ir nutarė grįžti atgal.